

Porubské noviny

Číslo: **82**

MAREC 1/2015

Ročník: **XXI.**

V tomto čísle nájdete:

Deň pokánia
Referendum o rodine
Spravodajstvo z obce
Evakuácia 1945
Jubilanti: Ivan Broska,
Želmíra Staroňová
Motoristi
Cirkevná rubrika
T.M. Niňaj spomína
Dovolíte s Homrľajom?
Fašiangy a karnevaly
Memoriál M. Jurečku
Smrečany a Matičiari
v Závažnej Porube
Poézia, Šport
Krížovka

Ilustrácie: Dr. Vlasta Šiarniková

Olinka Herzová

Chcel som jej iba pomôcť do kabátka,
spoluprváčke Olinky.

Chcel, ale čo to bolo platné:
prváčikovský neobratne
vyryl som nechťom škrabanec,
šrám na jej detskej rúčke.

Jej otec obchodník, nemútil čistú vodu.
A keď som prišiel k nemu do obchodu,
prichystanými nožičkami
poludštil mojich desať pazúrikov
bez výčitiek a bez zbytočných krikov,
priam láskavo a pokojne.

Tak išli roky krásnokruté.

A potom bolo po vojne,
čas ako živá riečka tiekol,
všecičko bolo o inom.

Jedného dňa mi ktosi riekol:
„Olinku tu už nenájdeme.
Do svojej zaslúbennej zeme
šla osvienčimským komínom...“

A ja som znova uvidel
svoj škrabanec na detskej rúčke.
A bolo mi tak kruto smutno.
Smutnejšie, ako ľuďom býva
na pohrebe
či rozlúčke.

Martin Niňaj

REFERENDUM

Občania v ľudovom
hlasovaní 7. februára
2015 sa vyjadrili k trom
otázkam, ktoré súvisia
s manželstvom,
adopciami detí
a sexuálnou výchovou
na školách. V Závažnej
Porube hlasovalo 13,1%
oprávnených osôb.

Výsledky:

Počet občanov zapísaných v okrsku:	1044
Počet občanov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky:	137
Počet odovzdaných hlasovacích lístkov:	137
Počet platných:	137

1. Súhlasíte s tým, aby sa manželstvom ne-
mohlo nazývať žiadne iné spolužitie osôb
okrem zväzku medzi jedným mužom a
jednou ženou:

počet hlasov ÁNO:	123
počet hlasov NIE:	13

2. Súhlasíte s tým, aby párom alebo sku-
pinám osôb rovnakého pohlavia nebolo
umožnené osvojenie (adopcia) detí a ich
následná výchova?

Počet hlasov ÁNO:	112
Počet hlasov NIE:	22

3. Súhlasíte s tým, aby školy nemohli vy-
žadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti
sexuálneho správania či eutanázie, ak ich
rodičia alebo deti samé nesúhlasia s obsa-
hom vyučovania?

Počet hlasov ÁNO:	105
Počet hlasov NIE:	30

Okrsková komisia pre referendum

• **Starostovia zúčastnených obcí** zľava: Martin Piovareči - Hybe, Mgr. Jana Gazdičová - Liptovská Porúbka, Bc. Anna Papajová - Liptovský Peter, Lubica Chlebová - Vavrišovo, Vladimír Kaprini - Kráľova Lehota, Ing. Pavel Betko - Závažná Poruba, Ing. Milan Kohút - Pribylina

• **Ivan Broska: Ďakovná pieseň príbytkom ľudskosti**

• **Deň pokánia, chrámové spoločenstvo**

DEŇ POKÁNIA

Je to sedemdesiat ro-
kov, čo sa v Závažnej
Porube 2. februára
1945 zastavil front.
Boje o Liptovský
Mikuláš trvali de-
sať týždňov. Aby sa
predišlo stratám na

ľudských životoch, vyhlásili evakuáciu
všetkých obyvateľov. Strechu nad hla-
vou poskytli evanjelické obce v blízkosti
Liptovského Hrádku. Tieto chvíle si cir-
kevný zbor i celá obec pripomenuli ako
Deň pokánia v nedeľu 8. februára 2015
na službách Božích za účasti predstavi-
teľov týchto obcí: Vavrišovo, Liptovská
Porúbka, Liptovský Peter, Pribylina, Krá-
ľova Lehota a Hybe. Na začiatku spevo-
kol Fidelitas zaspieval pieseň Čuj vrúcnu
modlitbu. Spoločne, s úctou a pokorou
si v chráme pripomenuli najťažšie dni a
týždne histórie obce. Poďakovali tým, čo
nezištne pomohli prežiť. Starosta Pavel
Betko pozvaným hosťom odovzdal ako
prejav vďaky Pamätne plakety obsahujúce
symboly obce. Pamätnú plaketu prenechal
i domácomu cirkevnému zboru, ktorý po
dlhé roky evakuáciu pripomína ako Deň
pokánia. Na záver zahral Ivan Broska na
fujare. Narodil sa v čase vojny a spolu s
rodičmi evakoval zabalený v perinke ako
malé dieťaťko. Služby Božie ukončili mod-
litbou a požehnaním. **Dušan Migala**

„Pane môj, daj mi dosť odvahy, aby
som sa nevzdával možného, dosť po-
kory, aby som nežiadal nemožné, a
dosť múdrosti, aby som vedel rozoznať
možné od nemožného!“

František z Assisi

Samospráva obce 2014 - 2018

Čo urobím pre Závažnú Porubu

Ing. Pavel Betko,
starosta

Nie slová, ale činy sú dôležité. Môj volebný program v oblasti rozvoja, modernizácie, školstva, kultúry, cirkvi a športu a sociálnej oblasti uverejnili Porubské noviny č. 81 na titulnej strane.

RSDr. Dušan Migala,
zástupca starostu

1. budem sa podieľať na plnení programového vyhlásenia starostu pre roky 2014 – 2018 v oblasti rozvoja a modernizácie. Participovať na obsahovej i organizačnej príprave osláv významných výročí a jubileí. K pamätným dňom a dôležitým udalostiam poriadat príležitostné akcie
2. v oblasti školstva, kultúry, cirkvi a športu:
 - pozornosť venovať výchovnej a vzdelávacej činnosti miestnych škôl
 - podmienkami, organizačne a finančne riadiť a koordinovať kultúrnu činnosť: folklórne tradície, divadlo, činnosť spevokolov, aktivity Domu Milana Rúfusa, miestna knižnica
 - spolupracovať s cirkvami pôsobiaci na území obce
 - podporovať šport vo všetkých druhoch: podmienkami, organizačne, personálne, finančne
 - slovom i obrazom informovať verejnosť a dokumentovať spoločenský život:
 - redigovať Porubské noviny. Pravidelne aktualizovať spravodajstvo WEB stránky
 - Závažnú Porubu propagovať vo všetkých prostriedkoch masovej komunikácie na úrovni okresu, samosprávneho kraja i Slovenska
3. sledovať vedenie obecnej kroniky
4. aktívne spolupracovať so všetkými spoločenskými organizáciami a občianskymi združeniami
5. pokračovať v zahraničných kontaktoch v oblasti poznávania, výmeny skúseností, kultúry a športu.

Peter Lešťan,
poslanec

V prvom rade chcem poďakovať všetkým občanom, ktorí mi dali svoje hlasy v komunálnych voľbách a zároveň je to aj môj záväzok, aby som vo svojej práci poslanca OZ nesklamal vašu

dôveru. A moje vízie do budúcnosti v tejto práci? Snažiť sa organizovať akcie, ktoré sa podarilo počas minulého volebného obdobia oživiť ako Memorál Štefana Kubovčíka, ktorý zaznamenal prvýkrát v tomto roku medzinárodnú účasť. Organizovali sa dva ročníky Dňa zabudnutých hier a táto akcia si našla svojich milovníkov od malých až po dospelých. Podarilo sa obnoviť bežecké lyžovanie, ktoré niekoľko rokov v našej obci stagnovalo a dnes si opäť našlo svojich milovníkov aj zo strany detí a mládeže. Samozrejme, že budem nápomocný pri všetkých aktivitách, ktoré pomôžu rozvoju a zviditeľneniu našej obce. Zároveň chcem požiadať všetkých občanov, aby im neboli ľahostajné veci verejné. Veď tu žijeme so svojimi rodičmi, deťmi, vnukmi a ako sa spoločne o našu obec budeme starať a zveľaďovať ju, tak sa nám v nej bude žiť. Ako hovorí príslovie: „Čím viac ľudí je na prácu, tým viac času ostáva na zábavu.“ Nezabúdajme oči pred vandalizmom, ktorý je v našej obci rozšírený, ale snažme sa ho spoločne likvidovať. Myslím si, že nie je normálne, že niekto buduje aby sa nám tu žilo lepšie a iní nám to budú ničiť. Je len na nás všetkých, aby sme si v obci vytvorili atmosféru pohody, svornosti a súdržnosti a ja verím že toto dosiahneme spoločnou prácou nielen pre seba, ale aj pre našu obec. Keď sa nám to podarí, môžeme si potom povedať, že to stálo za tú námahu a vynaložené úsilie pre blaho nás všetkých. Ďakujem.

Vladimír Mlynček,
poslanec

Vo volebnom období 2014 - 2018 by som chcel ako poslanec Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube prispieť k zlepšeniu života občanov našej obce a k podpore činnosti všetkých aktívnych organizácií a združení na území našej obce. Dbáť na finančnú transparentnosť pri nakladaní s finančnými prostriedkami obce. Počas tohto obdobia ako člen komisie pre ochranu verejného poriadku a životného prostredia v tejto oblasti chcem riešiť nasledovnú problematiku:

- Zlepšiť systém odpadového hospodárstva a jeho finančnú efektivitu
- Po novelizácii zákona o odpadoch vytvoriť nový spravodaj o odpadoch, ktorý by mal slúžiť občanom na to, aby vedeli správne nakladať zo všetkými druhmi odpadov
- Podieľať sa na úprave VZN na úseku ochrany a tvorby životného prostredia a VZN o nakladaní s odpadmi
- Riešiť generel verejnej zelene v našej obci

- Realizovať zavedenie kamerového systému v obci
- Podieľať sa na zlepšení čistoty a poriadku v našej obci

Ivan Jačala,
poslanec

Za prejavenu dôveru v komunálnych voľbách, ktorú som dostal od vás občanov, si nesmierne vážim.

Budem robiť všetko preto, aby som vás nesklamal. Vo volebnom období by som sa chcel podieľať a presadzovať na zveľaďovaní a skrášľovaní obce, vzájomnou spolupracou všetkých obyvateľov obce a podnikateľských subjektov v obci na:

- riešení problémov v oblasti životného prostredia,
- dodržiavaní Všeobecného záväzného nariadenia obce,
- obhajovaní záujmov obce a jej občanov.

Docieľiť to chcem takto:

1. Dať podnety na úpravu dopravného značenie v obci a ich následné dodržiavanie.
2. Presadiť zákaz parkovania áut na verejných priestoroch.
3. Zefektívniť zimnú údržbu ciest a chodníkov v obci, a tým sa postarať o bezpečnosť všetkých obyvateľov.
4. Presadiť skrášlenie pomníka na Polčonom.
5. Pomník na Cigánčisku prerobiť na oddychovú zónu.
6. Starat sa o verejnú zeleň, cintorín, cestné komunikácie a pomníky v obci.
7. Organizovať brigády pri skrášľovaní verejného priestranstva, okolia obce a rekultivovať zanedbané plochy.
8. Presadiť na verejné priestranstvá nápis: „Zákaz venčenia psov!“
9. Presadiť zabezpečenie smetných košov pre psičkárov a zamedziť tak znečisťovaniu obce.
10. Stopnúť čierne skládky v obecných chatároch.
11. Obmedziť vysýpanie komunálneho odpadu do kontajnera, ktorý má slúžiť len na odpad z cintorína.

Pevne verím a dúfam, že s vašou pomocou, pomocou pána starostu, kolegov poslancov obecného zastupiteľstva a podnikateľských subjektov v obci sa nám to podarí.

Magdaléna Ilanovská,
poslankyňa

Mojím osobným želaním je neustála spolupráca s občanmi obce, vždy si budem vážiť dobré a povzbudzujúce rady, spoluprácu, ochotu a toleranciu.

Nebudem sľubovať čo urobím, ale svoju snahu budem smerovať:

- k posilňovaniu efektívnosti a profesionality rozhodovania samosprávy
- k rozvoju obce v prospech obyvateľov
- k podpore rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- k pomoci folklórnej skupine Poludnica, aby aj naďalej zachovávali dedičstvo v obyčajoch, zvykoch, tradíciách a spevoch minulých generácií
- k spolupráci so spoločenskými organizáciami.

Pavol Jedlička,
poslanec

Samotným zložením poslaneckého sľubu a jeho obsahom som vyjadril svoj postoj k mojej práci pre našu obec a všetkých občanov. Som odhodlaný podať pomocnú ruku vo všetkých veciach týkajúcich sa našej obce.

JUDr. Martina Niňajová,
poslančka

Mgr. Peter Haviar,
poslanec

Vladimír Duda,
poslanec

Komisie obecného zastupiteľstva

finančná, správy obecného majetku, služieb a cestovného ruchu

Ing. Iveta Jurečková, predsedníčka
členovia: Mgr. Ľudmila Kráľová, Magdaléna Ilanovská, Bc. Pavel Baráni, Iveta Piatková, Soňa Šarafinová

kultúrna, pre školstvo, šport a vzdelávanie

Dr. Dušan Migala, predseda
členovia: Mgr. Mária Boltižiarová, Katarína Jambrichová, Želmíra Staroňová, Pavel Šarafin, Mgr. Dana Kulhavá, PaedDr. Soňa Barániová, Ing. Milan Majerko, Mariana Hromuláková, Mgr. Pavel Baráni

sociálna

Mgr. Andrea Hodžová, predsedníčka
členovia: Anna Mikulášová, Mgr. Peter Haviar, Lýdia Jambrichová, Mgr. Kvetoslava Jambrichová

komisia výstavby a územného plánovania

Peter Lešťan, predseda
členovia: Ing. Ján Jambrich, Ján Kováč, Ing. Ján Beťko, Ing. Martin Jurečka, Ing. Eduard Galko

komisia životného prostredia, ochrany verejného poriadku

Vladimír Mlynček, predseda

členovia: Ivan Jačala, Pavol Jedlička, Vladimír Duda, Ing. Lenka Jurečková

komisia majetko-právna a vysporiadanie pozemkov

JUDr. Martina Niňajová, predsedníčka
členovia: JUDr. Ivan Vozár, Ján Kamien, Bc. Matej Mikuláš, Ing. Ján Bonko, Ing. Ivan Majerčíak.

Správy zo samosprávy

December 2014

Prvé pracovné zasadnutie obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube pre volebné obdobie 2014 – 2018 sa konalo 16. decembra 2014. Rokovanie viedol starosta Ing. Pavel Beťko. Za zástupcu starostu vymenoval Dr. Dušana Migalu. Poslanci po rozprave schválili rozpočet obce pre rok 2015. Zaoberali sa zimnou údržbou miestnych komunikácií. Odsúhlasili zakúpiť posýpacie zariadenie za traktor. Podľa Zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí schválili plat starostu. Schválili aj sobášiacich: Dr. Dušan Migala a Magdaléna Ilanovská. Najbližšie rokovanie sa uskutoční 26. januára 2015 o 17. hodine.

Január 2015

Schválilo zloženie komisií OcZ a komisií pre inventarizáciu majetku obce. Stanovilo, aby sa inventarizácia vykonala do 23. februára 2015. Prerokovalo a schválilo plán práce na I. polrok 2015. V ďalšom sa venovalo obsahovej a organizačnej príprave osláv 70. výročia skončenia II. sv. vojny. 7. mája 2015 o 18. 00 hod. sa uskutoční spomienková slávnosť pri pomníku spojená s kladením vencov. Potom sa v KD premietne film Prerušená pieseň.

K evakuácii a oslobodeniu budú zamerané aj Porubské noviny č. 82. V ďalšej časti sa venovali: modernizácii verejného osvetlenia, rekonštrukcii a modernizácii KD. Pripravuje sa výberové konanie pre dodávateľa stavebných prác. Po interpeľáciách poslancov OcZ odporučilo:

- aktualizovať rokovací poriadok, prerokovať novelizovanú verziu
- revitalizovať lipy na nižšom konci v okolí pomníka
- získať prostriedky a v priemyselnej zóne vybudovať chodník pre peších. Vec stojí na vlastníckych vzťahoch.
- pred firmou IKEA vybudovať parkovisko pre kamióny. Problémom je vyňatie pozemku z pôdneho fondu.
- na križovatke Hlavná a Záhradná inštalovať zrkadlo
- web stránka predstavuje dôležitý informačný a komunikačný kanál. Využívať ako spätnú väzbu od občanov.
- do konca mája uskutočniť výberové konanie na riaditeľku MŠ a ZŠ v Závažnej Porube.

Február 2015

Obecné zastupiteľstvo na rokovaní vo februári 2015 sa venovalo odpadovému hospodárstvu v našej obci. Správu k tejto problematike predniesol predseda komisie životného prostredia a ochrany verejného poriadku Vladimír Mlynček. Správa analyzovala výsledky separovaného zberu, problémy skládky v Potočku a veľkokapacitných kontajnerov v Potočku a pri cmentíri (správa je na s. 4).

Hoci výsledky zberu sú priaznivé, náklady na nakladanie s odpadmi za posledných päť rokov cenovo narástli. Je potrebné hľadať riešenia na zlepšenie finančného krytia vzniknutej situácie. Z diskusie vyplynulo, že čistota a poriadku v obci treba venovať sústavnú pozornosť. Formou osvetvy pôsobiť tak, aby sa odpad dôsledne separoval a na skládku v Potočku sa vyvážalo len to, čo tam patrí: zemina a zelený odpad. Stavebnú súť spracuje firma v priemyselnej zóne. OcZ ďalej odsúhlasilo predaj časti obecnej parcely č. KNC 1608/5 v priemyselnej zóne. Tiež odsúhlasili rajonizáciu poslaneckých obvodov. Venovali sa aj zámeru výstavby remeselníckej dediny v okolí starého ihriska. Prerokovali a schválili Zásady odmeňovania poslancov a zamestnancov obce. Odporučili využiť priestory informačného centra na sociálne účely. V rámci interpeľácií poslancov riešili problémy s povrchovou vodou na Ilanovskej ceste. Starosta Ing. P. Beťko informoval, že firma IKEA vyhotoví svetelnú orientačnú smerovú tabuľu. Uznesenia OcZ sa nachádzajú na www.zavaznaporuba.sk

Dr. Dušan Migala, zástupca starostu

Program zasadnutí OcZ na I. polrok 2015

23. 02. (17.00 hod.)

1. Správa o odpadovom hospodárstve v našej obci

30. 03. (18.00 hod.)

1. Správa o hospodárení obce za rok 2014, schválenie záverečného účtu
2. Správa o činnosti samosprávy obce
3. Novelizácia rokovacieho poriadku

27. 04. (18.00 hod.)

1. Zhodnotenie investičných akcií za rok 2014
2. Plán výstavby na rok 2015

25. 05. (18.00 hod.)

1. Správa o činnosti a pripravenosti DHZ
2. Správa o činnosti ŠK

29. 06. (18.00 hod.)

1. Správa o činnosti ZŠ M. Rúfusa Záv. Poruba za šk. rok 2014/2015
2. Správa o činnosti MŠ za šk. rok 2014/2015
3. Návrh plánu práce a programu zasadnutí OcZ na II. polrok 2015.

Ing. Pavel Beťko, starosta obce

Správa o stave odpadového hospodárstva na území obce Závažná Poruba v roku 2014

Obec Závažná Poruba na základe ustanovenia § 6 zákona č.369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a ustanovenia § 39 ods. 4) zákona č.223/2001 Z. z. o odpadoch sa na svojom území riadi Všeobecným záväzným nariadením č.1 z roku 2002 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. Toto VZN je potrebné po novelizácii zákona o odpadoch obnoviť a upraviť podľa novej legislatívy.

Naša obec zabezpečuje prepravu a nakladanie s odpadmi prostredníctvom združenia Čistý Liptov, ktorého sme členmi, ďalej firmou OZO, a. s. a jej dcérskej spoločnosti Lupčianka, s.r.o. V združení čistý Liptov je 24 obcí dolného, stredného a horného Liptova. Komunálny odpad sa z domácností odváža v 110l kontajneroch, odpad z firiem v priemyselnej zóne v 110l a 1100l kontajneroch raz týždenne. Separovaný zber plastov, papiera, skla a kovov z potravinárskych balení sa vykonáva celoročne podľa potreby 1 až 3 krát do mesiaca. V našej obci na kontajnerových stanovištiach máme 33 ks 1100 l kontajnerov na plasty, 15 ks 1100 l kontajnerov na papier, 11 ks 1100 l a 5 ks 110 l kontajnerov na sklo a 3 ks 1100 l kontajnerov na kovy z potravinových balení. Železný šrot, elektronický odpad, nebezpečný odpad a textil zbierame do pripravených kontajnerov v pravidelných cykloch už niekoľko rokov v mesiacoch máj a október. Drobný stavebný odpad ukladáme zatiaľ na skládku v Potočku. Odpad zo zelene – biologicky rozložiteľný odpad ukladá obec tiež na skládku v Potočku. Občania ho môžu doviesť samostatne na skládku alebo prostredníctvom pravidelného vývozu zamestnancami obecného úradu. Občania vlastníci pozemok so záhradkou, by mali tento druh odpadu kompostovať. Do veľkokapacitného kontajnera pri cintoríne by sa mal ukladať len odpad zo samotného cintorína a odpad vyprodukovaný v chatových oblastiach. Do veľkokapacitného kontajnera v Potočku ukladáme objemný odpad, ktorý sa nedá inak vyseparovať. Skládku v Potočku sa riadi vlastným prevádzkovým poriadkom schváleným v roku 2012.

Do konca roku 2011 obyvatelia našej obce platili za spracovanie odpadov 7,50 eura za osobu a rok. Všeobecným záväzným nariadením č.3 o miestnych daniach a poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady schváleným dňa 12.11.2011 sa zmenila výška poplatku za odpady na 0,0274 eura za osobu a kalendárny deň, čo je 10,00 eur na osobu a rok s účinnosťou od 1.1.2012. Výška tohto poplatku sa už od tohto dátumu nemenila. Občania po zaplatení poplatku dostanú 5 samolepiek na osobu a rok, ktorú nalepia

na 110 l kontajner, keď je naplnený a chcú, aby im bol odpad odvezený. Samolepky, ktoré nepoužijú sú na nasledujúci rok neplatné. Rekreačné chaty platia 15,00 eur ročne, prechodne obývané domy 10,00 eur/rok. Suma poplatku pre fyzické a právnické osoby poskytujúce rekreačné a ubytovacie služby je 0,0182 eura za liter odpadu. Poplatok za vývoz zeleného odpadu je 0,50 eura za 100 l vrece, taktiež formou samolepiek na vreciach. Ostatné druhy odpadov na území našej obce nie sú spoplatnené. Príjmová stránka obce za výber tohto poplatku od roku 2012 sa pohybuje na úrovni 15 000 až 16 000 eur za kalendárny rok.

V roku 2013 sme sa stali najlepšie separujúcou obcou na Slovensku v kategórii od 1000 do 5000 obyvateľov a od Envipaku sme za 1.miesto dostali finančnú odmenu 1000,00 eur. Aj napriek tomuto úspechu máme v tejto oblasti veľa nedostatkov, ktoré sa nám nedarí zlepšovať. Pri separovanom zbere sa často stáva, že občania do kontajnerov na separovaný zber ukladajú odpad nestlačený, hlavne plastové fľaše a rôzne krabice a kartóny a potom sú kontajnery hneď plné a odvážame viac vzduchu ako vyseparovanej suroviny. Do kontajnerov ukladajú veci, ktoré tam nepatria. Na skládku alebo do veľkokapacitného kontajnera v Potočku vyveze mimo prevádzkových hodín rôzne druhy odpadu, ktoré tam taktiež nepatria. Veľkokapacitný kontajner pri cintoríne vôbec nesplňa účel, na ktorý je tam umiestnený, z celej obce tam ľudia vyvážajú všetky možné druhy odpadov, ktoré sa dajú separovať inak. V lokalite Mostky dlhoročne pretrvávajú problémy s čiernou skládkou odpadu. V lokalite Lopatina na mieste starej skládky, ktorá bola uzavretá a zrevitalizovaná v roku 2012, vzniká nová skládka, ktorú musí obec na svoje náklady zlikvidovať, aby sme tento proces znečisťovania zastavili hneď v zárodku. Nie je výnimkou, že v rôznych častiach extravilánu sa pravidelne objavuje nahromadený odpad, ktorý musí obec na svoje náklady odstrániť.

Náklady obce na spracovanie všetkých druhov odpadov ďaleko prevyšujú príjmovú stránku. Do Združenia čistý Liptov platíme štvrťročne členský poplatok a to 0,07 eura na obyvateľa, ročne to predstavuje sumu 1043,28 eura. Manipulačný poplatok za jednu 110 l nádobu na komunálny odpad predstavuje 1,45 eura. Uskladnenie tohto typu odpadu na skládku stojí 4,98 eura za tonu. Pri priemere 20 kg na 1 ks 110 l nádoby je to 0,10 eura. Doprava a odvoz odpadu stojí 1,476 eura za km, celkom priemerne 91,51 eura za jeden odvoz. Pri vývoze priemerne 200 nádob predstavuje prie-

mer na jednu nádobu až 0,45 eura. Po spočítaní všetkých nákladov vyjde odvoz jednej 110 l nádoby približne 2,026 eura až 2,226 eura. Pri veľkokapacitných kontajneroch manipulačný poplatok, odpad, uskladnenie a doprava spolu stoja priemerne 500,00 až 800,00 eur mesačne. Po zrušení dlhoročného preplácania odvozu a spracovania separovaných zložiek sklo, plast, papier a kovy cez recyklačný fond je momentálna situácia zatiaľ neprehľadná, čaká sa na spôsob a výšku refundácií pre obce za tento druh odpadu. Od októbra 2014 je pre obec spoplatnený aj tento druh odpadov, za vývoz a dopravu za jeden 1100 l kontajner platíme 3,00 eurá. Pre informáciu v decembri bolo z našej obce odvezené 136 ks 1100 l nádob na separovaný odpad čo stálo 408,00 eur. K celkovým nákladom obce pri nakladaní s odpadmi treba pripočítať úpravu skládky v Potočku a mzda pracovníka skládky počas prevádzkových hodín. Z dlhodobého hľadiska obec pravidelne dopláca za zber, prepravu, zhodnocovanie a ukladanie odpadov veľké finančné prostriedky. Veľa obcí v minulom roku menilo výšku týchto poplatkov a ostatné tiež pripravujú zmeny, nakoľko odpadové hospodárstvo zaťažuje rozpočty samospráv stále viac.

Prehľad príjmov a výdajov našej obce pri nakladaní s odpadmi za posledných 5 rokov.

Rok	Príjem	Výdaj	Rozdiel	% celk.náklad.
2010	8946,00	23019,00	-14073,00	61,13
2011	13429,40	18578,71	-5185,31	27,90
2012	16842,70	28268,30	-11425,60	40,24
2013	15552,98	25011,01	-9458,03	37,82
2014	15900,00	30000,00	-12900,00	43,00 Odhad
Spolu	70671,08	124877,02	-53041,94	42,01

Cieľom tejto správy o hospodárení obce pri nakladaní s odpadmi bolo vás všetkých informovať o momentálnom stave. Tabuľka prehľadov príjmov a výdajov v tomto odvetví nás musí presvedčiť, že s poplatkom za odpady v budúcom roku musíme urobiť zmeny, ale nie len v poplatku, navrhnuť riešenia zlepšenia situácie s nakladaním s odpadmi v našej obci bude úlohou novej komisie pre životné prostredie v tomto roku. Pokiaľ chceme realizovať v obci aj menšie investičné akcie bez úverovej zaťažnosti, musíme hľadať priestor, kde tieto prostriedky nájdeme.

Vladimír Mlynček
poslanec OcZ, predseda komisie životného prostredia a ochrany verejného poriadku

Boli sme bližšie k hviezdám a hviezdy bližšie pri zemi

Tradičný zimný výstup na Poludnicu sa spája s Vianocami. Koná sa každý rok, ale vždy je iný. Tento rok bol výstup biely a zimný, no horúci v srdciach účastníkov. Snežilo, akoby prestať nechcelo, všade sneh a pohoda viac ako sviatočná. Na vrchol vystúpilo viac ako dvesto ctiteľov tejto majestátnej hory. Od najmladších po najstarších. Najstarším účastníkom výstupu sa stal Dušan Piatka s celou rodinou. Na vrchole povievala štátna zástava, zneli koledy a vinše. Prítomným turistom k výstupu blahoželal aj starosta Závažnej Poruby Ing. Pavel Beťko (druhý zľava). Bolo to tak ako sa píše v básni: Človek bol bližšie k hviezdám a hviezdy bližšie pri zemi

Rozvoniavala kapustnica

Členovia domácej Jednoty dôchodcov sa v predvianočnom čase stretli na tradičnej kapustnici. Prítomných neobvyčajne oslovili hudobné a tanečné kreácie na motívy betlehemskeho svetla v podaní ženskej tanečnej skupiny JDS. Výstupenie režijne pripravila a uviedla Mgr. art. Elena Chovanová. Čas vianočný v dušiach prítomných po programe silno rezonoval a umocňoval spolupatričnosť, rodinu a chvíle očakávania betlehemskeho Dieťaťa. Vôňa a chuť kapustnice len zväčšila sviatočnú atmosféru tohto dňa. „V mestečku Betleme, v jasličkách na slame, leží to dieťaťko, na ktoré čakáme...“ zaznelo v závere pôsobivého a kultivovaného programového bloku. Medzi dôchodcov prišiel aj starosta Ing. Pavel Beťko

Pomôžme vtáčikom prečkať zimné dni

Pripadlo snehu a v prírode je čoraz menej potravy. Drobné i väčšie vtáčky, ktoré neodlietajú do teplých krajín sa v tuhej zime sťahujú bližšie k ľudským obydliam. Dobré im padne, keď si tu nájdú semenko, či trošku loja.

Čo im najviac chutí? Slnecnicové a repkové semená, proso, mak. Jablká, mrkva, ovocie nakrájané na menšie kusy. Ovsené vločky. Loj, tuk... Čo im najviac škodí?

Zvyšky ľudskej stravy, koreniny, soľ, rôzne štiplavé prísady, pečivo s kryštálkami soli, údeniny... Vodu im do krmidla v zime nepodávame. O tom, že vtáctvo v záhrade je veľmi užitočné, niet pochyb. K tomu pohľad na vďačné vtáčky vás bude tešiť po celú zimu.

Pokoj, šťastie, nech k vám letí

ŠK RTVŠ Závažná Poruba a folklórna skupina Poludnica. Dve rôzne organizácie a predsa majú niečo spoločné. Spájajú ľudí. A to bolo hlavnou myšlienkou ich vianočného vystúpenia v piatok podvečer 19.12.2014.

Folklórna skupina uviedla pásmo zvykov od jesene do Vianoc. Gymnastky predviedli tanečno-gymnastické skladby, v ktorých dominovala myšlienka priateľstva. Posolstvo Vianoc, aby mali ľudia k sebe bližšie, sa naplnilo.

Prajeme všetkým Porubänom radostné Vianoce, šťastný Nový rok, Božie požehnanie na každý krok, do duše milosti, do srdca radosti, do práce zdravie a na stôl chlebička.

Iveta Beťková

Lásky dar, neba žiar

Vianočný koncert detí a žiakov (14. decembra 2014) oslovil a potešil vari každého, čo sedel v hľadisku. Bol to lásky dar, neba žiar... Najmenší sa predstavili ako anjeličky i ako snehové vločky, čo si zatancovali okolo rozsvieteného stromčeka. Žiaci uviedli rozprávky, zaspievali vianočné piesne, zatancovali... Ukázali, čo všetko sa dokážu naučiť v škole. Hľadisko sa zaplnilo vari do posledného miesta. A potleskom nikto nešetril. Bola to naozajstná sviatočná, adventná pohoda. Vyšperkovaný koncert do poslednej bodky scenára sa stal časom stretnutia detí, rodičov, starých rodičov a učiteľov v predvianočnom čase. Starosta Pavel Beťko na záver poďakoval účinkujúcim a všetkým, čo program pripravili. „**Netreba nám drahé programy profesionálov, my umelcov vidíme v našich deťoch,**“ povedal. Prítomným zaželel radostné Vianoce a úspešný nový rok.

Nie je marec ako Marec

Pred šesťdesiatimi rokmi bol marec vyhlásený za Mesiac knihy. Napadlo vás prečo? Bolo to na počesť Mateja Hrebendu, slovenského národného buditeľa, ktorý sa v marci narodil aj zomrel. Treba len oprášiť vedomosti zo školy a pripomenúť, že bol slepý a rozširoval slovenské knihy. Marec sa spája aj s dvomi sviatkami: MDŽ a Deň učiteľov. Tieto dni určite nevyšli z módy, lebo majú svoje opodstatnenie. Mama dáva život a predstavuje náš chlieb každodenný. Učiteľ zas zapáľuje prvú sviečku poznania v hlave malého chlovčeka. Čo tak spojiť v marci tri do jedného: mama, kvety, kniha.

text : -dm-

Od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc

Práve na deň Lucie (13. decembra 2014) uviedla Poludnica v penzióne Zivka novo naštudovaný programový blok zvykov od jesene do Vianoc. V podaní Poludnice ožili porubské zvyky: na Demitra, Katarínu, Ondreja, Barboru, Mikuláša, Luciu a na Štedrý večer. Na záver zazneli koledy a pri svetle sviečok účinkujúci i hostia spoločne zaspievali Tichú noc. Pásmo zvykov slovom sprevádzala Ľudmila Štrkolcová.

Nažívajme v zhode a porozumení

Závažná Poruba privítala nový rok 2015 tradične ohňostrojom. O polnoci sa pred obecným úradom zhromaždili desiatky občanov a spoločne sledovali svetelné predstavenie sprevádzané hlasom zvonov. Vo vestibule KD potom spoločne zaspievali štátnu hymnu. K prítomným sa prihovril starosta Pavel Beško: „Všetkým ľuďom dobrej vôle prajem v roku 2015 dobré zdravie, v srdciach veľa lásky, radosti a pokoja. Nech sa vám v práci darí a vždy vás víta teplá náruč domova. Nažívajme v zhode a porozumení.“ Zborový farár Vladimír Pavlík otvoril nový rok modlitbou s nádejou a presvedčením, že nám bude prítomná Božia milosť a pomoc. Po príhovore a modlitbe nasledovala pieseň z evanjelického spevníka Rok nový zase k nám prišiel. Občerstvenie pri „batôžkoch“, ktoré si každý sám priniesol, tanec a dobrá nálada, trvali do skorých ranných hodín.

Labute pod Poludnicou

Labute sú rozprávko-krásne vtáky. Zimujú na Váhu pod Poludnicou. Čo treba? Poznať, pozorovať, potešiť sa a ochraňovať.

Naším mladým ukážeme, čo my všetko dokážeme

Domácu jednotu dôchodcov tvorí 122 členov. Počtom členov predstavuje jednu z najväčších organizácií v okrese Liptovský Mikuláš. V pondelok 26. januára 2015 sa stretlo 82 členov a sedem hostí na výročnom rokovaní tejto spoločenskej organizácie. Schôdzu viedla Želka Staronová ml. Na počesť zosnulého Jána Vadovického na začiatku rokovania zazneli tri piesne v podaní Ženskej speváckej skupiny. Hodnotiacu správu o činnosti za rok 2014 predniesla predsedníčka Darina Majeríková. Činnosť vychádzajúcu z plánu práce hodnotila veľmi pozitívne. Predseda okresnej organizácie JDS Michal Kotian v príhovore poďakoval za pozoruhodné aktivity vedenia i členov vo všetkých oblastiach činnosti. Po diskusii prijali plán práce rozpracovaný v týchto oblastiach: organizátorská, sociálna, dobrovoľnícka, zdravotná, kultúrna – spoločenská, záujmová a mediálna. Rokovanie pozdravil aj starosta Pavel Beško a hostia zo Smrečian.

Nebolo to vymyslené, skôr odkukané z reality

Ochotnícky divadelný súbor Rozmajrín zo Smrečian pod vedením Vlasty Mašurovej odohral v piatok 30. januára 2015 v Závažnej Porube divadelnú hru pochádzajúcu z pera ruského dramatika N.V. Gogoľa Revízor. Potvrdilo sa, že majstrovsky napísaná komédia má svoju nadčasovosť a uplatnenie aj v dnešnej dobe. Upravená verzia bola o spoločnosti, v ktorej sa nachádzame. Nebol to výsmech, skôr smutná anekdota o tom, kam až sme schopní zájsť, keď nám horí pod nohami.

Prekazená voľba v Závažnej Porube

Na motívy filmu Zemianska češť napísal Peter Vrlík divadelnú hru Prekazená voľba. Je to veselohra o tom, ako sa páni zemani pred 150 rokmi pred voľbami zabávali a za peniaze „dohadzovali“, kto sa stane vicišpánom Liptovskej stolice. Vo štvrtok 15. januára 2015 toto predstavenie v réžii Emila Hižnaya uviedla v Závažnej Porube Maticná divadelná ochotnícka scéna z Liptovského Mikuláša.

Chodník na Žiar je už bezpečný

Chodník na Žiar je obľúbená skratka občanov idúcich z Potočka i Kopaníc do centra obce. Viacerí však avizovali, že v zimnom období je povrch šmyklavý. Chodcom hrozí pád a úraz. Starosta P. Beško dlho nerozmýšľal a rozhodol: „Chodník musí byť bezpečný!“ Ako vidieť na obrázku už je opatrený zábradlím z jednej i druhej strany.

-dm-

COOP JEDNOTA hodnotila aj volila

Výročná členská schôdza COOP Jednoty v Závažnej Porube vyjadrila spokojnosť so zásobovaním, hygienou a kvalitou prevádzky miestnej predajne Jednoty COOP. Pozornosť venovala aj zámeru činnosti a združeným prostriedkom členov pre rok 2015. Prítomní hľadali spôsoby využitia interiéru poschodia budovy a priestranstva pred objektom predajne v Závažnej Porube.

• Zľava: D. Jačalová, JUDr. Anna Davideková, Ľudovít Kubovčík

Členská základňa COOP JEDNOTA v našej obci hodnotila výsledky práce za rok 2014 na výročnej schôdzi, ktorá sa uskutočnila podľa Stanov družstva 13.2.2015.

Výročnej schôdze sa zúčastnili zástupca obecného zastupiteľstva Dr. Dušan Migaľa a delegát za COOP JEDNOTA Lipťovský Mikuláš JUDr. Anna Davideková.

Správu o činnosti za minulý rok predniesol predseda Ľudovít Kubovčík. Plán práce, ktorý sme si stanovili, bol splnený. Naša požiadavka bola opraviť popraskaný asfalt pred predajňou, je opravený. Klimatizačné zariadenie bolo potrebné a dôležité hlavne v letných mesiacoch. Zariadenie bolo namontované v mesiaci december. Kontroly predajne ako SOI (Slovenská obchodná inšpekcia), hygiena, kontrola záruky tovaru a zásob nenašli žiadne vážne nedostatky v predajni.

Predseda aj ďalší diskutujúci vyjadrili spokojnosť, ochotu a ústretovosť našich pracovníkov predajne. Poznajú požiadavky zákazníkov, rozširujú a dopĺňajú sortiment. Je možnosť platenia šekov, dobíjanie kariet, výmeny plynových bômb.

• Výročná členská schôdza COOP Jednota v Z. Porube

Pracovať s ľuďmi a pre ľudí je ťažké aj vtedy, keď niečo chýba.

Podakovanie patrí Svetlane Obrčianovej, ktorá zastupuje vedúcu počas PN. Niektorí to nepostrehli, lebo obchod ide ako keby sa nič nestalo.

Správu o ekonomike družstva za rok 2014 a predbežné zámery družstva v roku 2015 priblížila JUDr. Anna Davideková. Správa obsahovala plnenie plánu, dodávateľské vzťahy, rozširovanie sortimentu hlavne na slovenské výrobky dobrej kvality.

Letákové akcie budú pokračovať aj naďalej, lebo dokážu osloviť zákazníka o zľave vybraných tovarov. Nákupná karta ostáva v platnosti, zľavy z nákupov po spracovaní budeme môcť čerpať v mesiaci marec.

Dôležitým bodom programu výročnej schôdze boli voľby na funkčné obdobie 2015 – 2020. Skončilo sa päťročné obdobie starého výboru.

Zloženie nového výboru na päťročné obdobie je:

Predseda: Mgr. Eva Niňajová
Pokladník: Darina Jačalová
Náhradník: Milota Vadovická
Revízor pokladne: Anna Hybianová
Podakovanie patrí Ľudovítovi Kubovčíkovi za desaťročnú prácu v JEDNOTE SD, za dobré vzťahy a porozumenie, ktorú sme vykonávali ako výbor ČZ v našej obci. Prajeme mu pevné zdravie, podľa potreby dobrú radu a pomoc.

Nový výbor sa bude riadiť plánom práce a dodržiavať rozpočet združených prostriedkov členov. Aj naďalej chceme spolupracovať s Jednotou dôchodcov v našej obci a kultúrnou komisiou pri obecnom zastupiteľstve. Nový výbor ďakuje prítomným členom za dôveru, budeme sa snažiť dôveru nesklamať.

Ďakujeme za účasť prítomným členom ako aj našim hosťom, prajeme spokojnosť po celý rok.

Darina Jačalová

Našiel sa pes

S radosťou oznamujeme, že stratený psík je od nedele 11. januára 2015 už vo svojej rodine. Pavel Agnet (Nová 299) sa príkladne postaral o malého psíka. Nakrmil ho, podal vody a vyhľadal veterinárneho lekára. Podľa čipu zistili meno majiteľa: Hlavná 235. Určite veľké podakovanie patrí celej rodine Pavla Agneta, že sa postarali o stratené zviera a vyhľadali pomoc. Čo z tohto príbehu so šťastným koncom vyplýva? Kto má rád deti, zvieratká a kvety, je dobrý človek.

Poľovníci uzatvorili poľovnícky rok

Dvadsaťpäť členov Poľovníckeho združenia Poludnica Závažná Poruba, traja čakatelia na členstvo a traja vykonávatelia praxe pre získanie poľovníckeho lístka, uzatvorili poľovnícky rok 2014, 28. februára 2015. Obdobie, ako súhrn vykonávaných činností, zhodnotil v správe predseda Miloslav Droppa. Úlohy, ktoré obsahoval minuloročný plán činnosti a aktivít, sa takmer podarilo naplniť. Poľovníci sa pri návštevách revíru nevenovali len poľovníniu (lovu zveri). Predovšetkým sa starali o ochranu voľne žijúcich živočíchov, pripravovali zásoby krmiva na obdobie zimného prikrmovania, čistili chodníky a udržiavali poľovnícke zariadenia. Revír o celkovej výmere 3.400 ha vyžaduje celoročnú starostlivosť. Po dvojročnej dobe čakateľa bol za člena PZ prijatý Bc. Martin Jambrich.

text: Ing. Ján Kulhavý,
foto: Ing. Marian Židla

Hlavná neprejazdná – uviazol kamión

Husté sneženie skomplikovalo dopravu aj v Závažnej Porube. Vo večerných hodinách 9. februára 2015 poľský kamión idúci do IKEA INDUSTRY SLOVAKIA navigačný systém nasmeroval do Závažnej Poruby. Pri kaplnke sa začal šmykať. Zastavil premávku po Hlavnej ulici v oboch smeroch. Zasahovali HASIČI i vozidlá zimnej údržby. Po dvoch hodinách bola premávka obnovená. Snehová kalamita našťastie poznačila len čelné sklo na kamióne. Pre prekážku na ceste meškali autobusové spoje. Osobné vozidlá obchádzali po Novej ulici

-dm-

Rýchlo zasiahli susedia a privolaní hasiči

V piatok 20. februára 2015 o 13.30 hodine v strede obce spozoroval sused šíriaci sa oheň na hospodárskej budove vo vedľajšom dvore. Spolu s majiteľom objektu použili hasiace prístroje a privolali hasičov. O niekoľko minút bolo ohnisko požiaru uhasené. Rýchlym zásahom občanov a profesionálov sa podarilo predísť veľkým škodám na majetku. Príчины vznietenia vyšetrojú.

Ivan Broska sa podpísal do Pamätnej knihy

Ivana Brosku poznáme ako speváka, fujaristu, píšťalkára. Presnejšie ľudového umelca známeho nielen na Slovensku, ale i v zahraničí. Ako osemročný chlapec začal verejne vystupovať a spievať ľudové piesne. V januári roku 2015 oslávil okružne narodeniny.

Životné jubileum oslávil v kruhu rodiny, folkloristov a priateľov, ktorým je blízke ľudové umenie. FS Poludnica si svojho sólistu uctila veľkou kyticou kvetov. Starosta Pavel Beľko jubilantovi poďakoval za reprezentáciu Závažnej Poruby a odovzdal symbolický dar obsahujúci obecné symboly. Ivana Brosku požiadal, aby sa zapísal do Pamätnej knihy. Riaditeľka Liptovského kultúrneho a osvetového strediska (LKOS) v Liptovskom Mikuláši Miroslava Palanová oslávencovi odovzdala Ďakovný list za uchovávanie a šírenie slovenskej ľudovej piesne nielen doma, ale i vo svete. Medailón Ivana Brosku, ktorý sa uskutočnil vo štvrtok 22. januára 2015 slovom sprevádzal Dušan Migaľa. Na harmonike hral Tibor Plch. Viac sa dozviete na s. 14.

text: -dm- foto: Ing. Ján Jambrich

Gazdiná, dovolíte s Homrľajom?

K posledným fašiangom v Závažnej Porube patrí fašiangový sprievod po obci s medveďom, mrmlajom – Homrľajom. Folklorná skupina Poludnica

v tejto tradícii pokračovala aj v tomto roku. Obišla takmer všetky ulice obce so spevom a tancom. Domácim zavinšovali, zaspievali a do tanca pozvali aj starostu. Počasie prialo. Na Homrľajcov sa usmievalo aj slniečko. Žiadna kalamita, len snehu do pása ako v zime patrí. Sobota 31. januára 2015 bola naporúdzí ako vystrihnutá z rozprávky o zime a starých dávnych časoch.

Podakovanie

Chcela by som sa poďakovať všetkým, ktorí na Homrľaja prichystali pohostenie, alebo prispeli akýmkoľvek darom. Za finančné príspevky bude FS Poludnica dopĺňať kroje a financovať náklady spojené so súťažou, ktorej sa chceme tento rok zúčastniť. Folklorná skupina má nového člena Miroslava Devečku, ktorému sa veľmi tešíme. Hudobne nás sprevádza Tibor Plch.

-Marianna Hromuláková-

Sneh už odvážajú

Množstvo odhrnutého snehu zúžilo Hlavnú ulicu do takej miery, že nákladné vozidlá i autobusy veľmi ťažko prechádzali vedľa seba. Najviac kritický bol úsek na nižšom konci od autobusovej zastávky po Úvetrie. Z dôvodu plynulosti cestnej premávky i bezpečnosti chodcov pristúpila správa obce k odprataniu snehových mantinelov z jednej strany cesty. Vo štvrtok 12. februára 2015 nastúpili ťažké mechanizmy. Sneh robí zimu zimou, no zároveň zvyšuje náklady na údržbu miestnych komunikácií.

Kto priviezol tento materiál?

V blízkosti diaľnice, nadjazdu do Závažnej Poruby a za chrbtom budovy rozvodne elektrického prúdu v Luhách ktosi načierno vysypal množstvo stavebného odpadu.

Stalo sa tak v 50. týždni roku 2014. Stopy hovoria, že materiál priviezlo ťažké nákladné auto. K odhaleniu a usvedčeniu tohto činu je potrebná akákoľvek informácia. Typ auta, farba, evidenčné číslo, majiteľ, čas vývozu... Voľakto si predsa musel niečo všimnúť. Správy čaká Obecný úrad v Závažnej Porube. Dopredu ďakujeme za pomoc a spoluprácu. Veď ide o naše okolie a kvalitu životného prostredia.

Pre starších spomienka, pre mladších atrakcia

Lyžiarska sezóna v Závažnej Porube zaznamenala neobyčajný záver. Firma PEMMEVA pripravila pre domácich, hostí i všetkých milovníkov lyžovania domácu zabíjačku pred chatou Opalisko. V sobotu 14. marca 2015 už od rána tu vládla pravá zabíjačková atmosféra. Varila sa voda a diváci netrpezlivo čakali, kedy majster mäsiar vyprevadí prasiatko do prasacieho neba. Potom sa postupovalo tak, ako sa v Porube robievala zakáľacka. Vyumývať, obariť, oškobiť, vypitvať, rozporcovať.... V pripravených kotlíkoch sa uvarilo mäso, časť sa pomlela do klobás a nasledovala výroba zabíjačkových špeciálov. Nečudo, že sa slinky zbierali. Aj keď sa obloha mračila a sem tam aj spŕchlo, prvý ročník tejto atrakcie sa určite vydaril. Cieľ sa naplnil. Zo zakáľacky sa stala udalosť spoločenská, folklorná i kulinárska.

-dm-

Čas upevňuje priateľstvo

Hodnota priateľstva nespočíva len v pomocnej ruke, milom úsmeve, ale aj v radosť z spoločného stretnutia ľudí nalaďených na tej istej vlnovej dĺžke. Porubskí priatelia sa v tomto duchu tentoraz stretli v piatok 6. februára 2015 v Bufete u Fera pri znamenitej fazuľovici. Špecialitu majstra kuchára zaliali pohárom vína. Potom sa rozhovorili o tom, čo im v prvých dňoch nového roku priniesol samotný život. Ako ináč. Radosť i starosť. Aj za spomínali, aj zaspievali. Veď k pohode takéhoto stretnutia patrí dobrá nálada a pieseň, ktorá žije len vtedy, keď sa spieva. Potvrdilo sa, že o priateľstve možno hovoriť len vtedy, keď vo vzťahoch medzi ľuďmi panuje také porozumenie, ktoré prináša vzájomný osôh z nezištnej kamarátskej pomoci.

Ženám poďakovali za prácu a starostlivosť

MDŽ má svoje opodstatnenie aj v dnešnej dobe. Určite je dôvodom k tomu, aby sme ženám poďakovali za prácu, všetku pozornosť a starostlivosť, ktorú venujú svojmu okoliu doma i v práci. V piatok 6. marca 2015 starosta Pavel Beťko obdaroval ženy pekným kvietkom a pridal slovo ďakujeme. Na stretnutí domácej JDS deti z MŠ zarecitovali a zaspievali, Ivan Broska zahral na fujare, Viola Jambrichová predniesla pozdravnú báseň, ktorú napísal Vladimír Farárik a tanečnice z JDS ponúkli dynamický tanec s jablčkom. Starosta odovzdal kvety i ženám v MŠ a ZŠ a všetkým zaželal veľa lásky, úsmevov a radosť.

-dm-

Pred šiestimi rokmi navždy odišiel Milan Rúfus

V roku 2015 pripadla druhá januárová nedeľa na jedenásty deň. Práve v tento deň, vo sviatok, v nedeľu 11. januára 2009 navždy odišiel básnik, ktorý objavil most medzi nebom a zemou. Hovoril k nám svojim nenapodobiteľným slovom. Bol to básnik mladosti, slz i našich lúbostí. Pri šiestom výročí nenávratného odchodu sa v hlbokéj úcte a vďačnosti na mieste posledného odpočinku pod Poludnicou predstaviteľ Závažnej Poruby poklonili životu a dielu rodáka pripomenúc tak jeho nezmazateľnú myšlienku: „Slová sú stopy, ktoré po sebe zanecháva niekto, kto nami prešiel a prinútil nás vydať tón.“

• Zľava: D. Migala, P. Beťko

-dm-

Zapálili svetielka posolstva

Členovia Občianskeho združenia Naveky závažná vedení predsedom Pavlom Baránim pri 6. výročí úmrtia Majstra zapálili na jeho hrobe svetielka jeho posolstva.

• Zľava: D. Kulhavá, P. Baráni, S. Barániová, K. Devečková

Naveky závažná

Správna rada Občianskeho združenia Naveky Závažná sa zišla 6. januára 2015. Cieľom stretnutia bola príprava valného zhromaždenia, správy o činnosti v roku 2014 ako aj znenie textu žiadosti o 1,5 % z odovzdaných daní a zoznam cieľovej skupiny, ktorých OZ osloví.

OZ odoslalo aj novoročný budiček Zuzanke, ktorá v tento deň slávila svoje narodeniny.

-kd-

Kultúrne národy sa starajú o svoje studničky

Iste nie je príkladom len Goetheho dom, pri ktorom slová v nadpise vyslovil Milan Rúfus.

Poliaci sa o „svoju studničku“ - hrob, múzeum, ale aj myšlienkové posolstvo ks. Józefa Tischnera starajú minimálne rovnako dobre. Preto kvety a kahance zo Slovenska boli len súčasťou spomienok iných - tých, ktorí si tiež 12.3.2015 pripomenuli deň výročia narodenia vynikajúceho kňaza, filozofa, vysokoškolského učiteľa a výnimočne empatického človeka.

Kvety uvádzajú, kahance zhasnú, treba udržať pri živote posolstvo. Za týmto účelom sa v ten istý deň uskutočnilo rokovanie zástupcov obce Závažná Poruba a Občianskeho združenia Naveky závažná s vojom gminy Nowy Targ a riaditeľkou múzea Tischnerówka. Výsledkom bola konkretizácia pôvodnej dohody o výmene skúseností v oblasti kultúry.

13. júna 2015 navštívia Porubania Lopusnú, aby predstavili Dom Milana Rúfusa a 26. septembra navštívia zástupcovia gminy Nowy Targ a múzea Tischnerówka Závažnú Porubu. Knižočku Pokorne a na kolenách (Rúfus - Tischner) vydá gmina.

Na pozvanie organizátorov 15. Dní Tischnera v Krakove bude o podobnosti životnej filozofie oboch géniov v rádiu Kraków hovoriť autorka reflexie Pokorne a na kolenách PaedDr. Soňa Barániová.

Pôvodne plánovaný koncert zhudobnených Rúfusových básní bude zatiaľ svetielkom do ďalších spoločných stretnutí, aby poľskí poslucháči mohli vnímať nielen krásu hudby Dady Klementovej a krásu spevu Soni Jány, ale aj krásu myšlienok Majstra v poľštine. V poslednú júlú nedeľu je možné zúčastniť sa ochutnávky tradičných poľských jedál v priestoroch Tischnerówki.

Všetkým, ktorí sa akcií zúčastnia, prajeme dobrý pocit z duchovných alebo materiálnych pokrmov.

S.B.

Závažná Poruba: Evakuácia, začiatok februára 1945

Tieto udalosti treba pripomínať. Nemôžu zostať zabudnuté

• Mária Kulhavá, 1922

„Evakuácia je slovo, ktorému v okamihu prvého počutia, keď ho dedinský hlásnik Adam Mišura po vybubnovaní vyhlásil, väčšina obyvateľov neporozumela. Hovorím spomienky, čo pretrvali o tom, čo sa udialo pred sedemdesiatimi rokmi.

Front zastal na čiare: Závažná Poruba - Žiar

Vrátim sa k obdobiu očakávaného ukončenia vojny. Vojna, ktorá trvala, bola časom neistoty, očakávania, prekvapujúcich rozhodnutí, precitujúceho utrpenia, sklamaní až bezmocnosti, ale aj črtajúcej sa nádeje.

Koniec januára a začiatok februára pamätného roku 1945 bol aj na Liptove poznačený udalosťami prechodu postupujúceho frontu smerom od východu na západ. Zastavenie bojovej línie ustupujúcich nemeckých vojsk vzniklo v pomyselnom strede, bodu dobytia Liptovského Mikuláša, po krídlach smerom severne na Smrečany a južne medzi obcami Závažná Poruba a Ilanovo.

Rozhodnutie, aby boli znížené straty počas rozhodujúceho oslobodzujúceho boja na civilnom obyvateľstve, ktoré vzišlo z takto vzájomného postavenia vojsk bolo, že je potrebné obec evakuovať. Veľmi jednoduché je to vysloviť, ale omnoho ťažšie vykonať.

Pochopenie situácie bolo u obyvateľov rôzne. Od zdanlivo jednoduchého pochopenia - zostať doma, alebo ísť sa ukryť do hory - veď nechať napospas dom, hospodárstvo a zvieratá bolo nemysliteľné. Evakuácia znamenala prežiť

Pomerne podstatná časť obyvateľov obce sa podrobila evakuačnému rozhodnutiu a plnila určené usmernenie. Zobráť so sebou všetko sa nedalo. Viac inštinktívne ľudia pripravili pre nich najnutnejšie veci na budúce prežitie, ktoré nevedeli aké bude časovo dlhé. Potrebné bolo myslieť na seba samých a aj pre niektoré hospodárske zvieratá, ktoré potrebovali mať (kravky - živiteľky, koníky - pomocníci). Išlo o to, ako zaopatríť deti od novorodencov, ženy a starších ľudí, ktorí neplnili brannú povinnosť. Ako zabezpečiť veci, ktoré zostávali doma? Ako ich ukryť, ako zachovať - však ak „Pánboh dá“ chceli sme sa aj vrátiť.

Smer pochodu evakuantov bol na Liptovský Ján, ďalej do Lipovského Hrádku. Tu vojenský komisár rozhodol, že časť ľudí pôjde do Dovalova a časť do Hýb. Pochod z Poruby bol po zasneženej scéne vychodenej ceste. Túto používali ruskí

vojaci na premiestnenie zbraní a vojenského materiálu smerom na Porubu a opačným smerom frontové koníky samé odvážali zranených do Poľnej vojenskej nemocnice v Liptovskom Hrádku.

Boli sme odkázaní na pomoc súcitciach

O umiestnení v Dovalove, kde sme sa dostali, rozhodol richtár - komisár obce. Predstaviť si, že v početnom príbytku pribudnú ešte ďalší spolubývatelia je dosť ťažké. Samotní domáci sa utískali, „do úst mali málo“, ale podeliť sa vedeli a chceli. Tu sme pobudli asi dva týždne. Potom prišlo ďalšie rozhodnutie - premiestnenie sa do Východnej. Iní spoluobčania prežívali tieto krušné časy aj v obciach Podtureň, Kráľova Lehota a v iných obciach, kde mali rodiny.

Veci, ktoré sme mali so sebou, sa míňali. Potraviny boli zjedené, krmivo pre zvieratá sa spotrebovalo. Aj odev a oblečenie sme potrebovali opraviť, usušiť, obšit. Stávali sa z nás ľudia odkázaní na pomoc súcitciach. Niektorí vedeli pomôcť nezištne. Boli aj takí, aj onakí. Ako zadovažiť jedlo pre rodinných príslušníkov? Bolo potrebné pomáhať domácim, ale odváďali sa, no tiež „chodiť po žobraní“. Mám skúsenosť, že bohatý gazda sa nám dal najesť a pribalil aj niečo až potom, keď sme dva, tri dni slúžili, starali sa o jeho gazdovstvo. Za ten čas sme spávali v maštali.

Umiestnenie „evakuantov“ v malých domkoch bolo teraz už aj úsmevné. Spávali sme na prični urobenej z dosák. Bolo nás toľko, že sme mohli byť pri spánku „uložení len bokom“. Malo to aj malú výhodu - hriali sme sa navzájom. Obracali sme sa nabok prakticky všetci naraz.

Vo Východnej bola zriadená aj vojenská nemocnica. Vojaci sa tiež vedeli podeliť s tým, čo mali, dali chlebič, ktorý sme volali „komisár“, mydlo, ktoré malo pre nás veľkú cenu. My sme prali len máčaním v popole a v studenej vode udieraním piestu. Ako protihodnota z našej strany bolo možné ísť pomôcť prať, upratovať a vykonávať jednoduché činnosti pri ošetrovaní ranených. Hygienické pomery boli až hrozné. Skoro všetci vojaci aj civilni mali vší.

Vo Východnej pred ukončením nedobrovoľného pobytu prišla aj nutná pomoc. Komisár prideliť každej evakuovanej rodine aj malú finančnú čiastku.

Doma bolo všetko vyrabované

Ťažké dni sa míňali pomaly a s veľkou nádejou sme každý deň očakávali, kedy

nastane možný návrat domov. Správy, čo sa dialo v dedine, boli rozpačité. Nič dobrého.

Cesta domov bola strastiplná. Koníky „zrekvirovali“ vojaci. Takže aj to málo, čo zostalo, bolo treba dopraviť po svojich. Ale predsa, aj keď ťažko, veď ideme domov. Príchod znamenal zmieriť sa so skutočnosťou. Skaza. Horná časť dediny bola vyhorená. Väčšina domov bola poškodená delostreleckými granátmi a mìnami. Prakticky všetko vyrabované.

Blížila sa jar - aj symbolicky bolo treba začať všetko odznova.

Prežitie sa nezabúda. V spomienkach viac zostávajú tie zážitky, ktoré boli príjemnejšie.

Aj teraz s odstupom času ďakujem všetkým, s ktorými a s pomocou ktorých sme aj ťažké udalosti prekonali.

podľa rozprávania mamy zaznamenal syn
Ing. Ján Kulhavý

Konferencia Oblastnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov sa konala 5. marca 2015 v Liptovskom Mikuláši. Základnú organizáciu SZPB v Závažnej Porubu ako delegát s hlasom rozhodujúcim zastupoval Dušan Migala.

Delegáti oblastnej konferencie SZPB prijali nasledovné vyhlásenie:

- Vyjadrujú ľútosť nad tým, že dva bratské slovanské národy, ktoré spoločne bojovali proti nacizmu, teraz riešia vzájomné vzťahy silou;
- Vyjadrujú znepokojenie nad vývojom na Ukrajine, kde sa vyskytujú prejavy fašizmu;
- Odsudzujú použitie zbraní ako neadekvátneho prostriedku medzištátnych vzťahov, najmä ak nie sú vyčerpané všetky politické a diplomatické prostriedky;
- Vyzývajú všetky strany na hľadanie spravodlivého, demokratického a mierového riešenia sporov;
- Vitajú výsledky rokovaní tzv. normadskej štvorky a uzavreté prímerie ako základ ďalšieho pozitívneho posunu v ukrajinskej kríze;
- S ohľadom na historické skúsenosti nesúhlasíme s možnosťou rozmiestňovania cudzích vojakov a základní na území Slovenska;
- Dôrazne protestujú proti pripravovaným akciám neofašizmu k výročiu vzniku vojnového slovenského štátu a snahám o rehabilitáciu totalitného fašizoidného režimu tohto štátu.

Moje spomienky sú pravdivé a dodnes živé Prešlo už veľa rokov od skončenia vojny Blízko nás žijú statoční, dobrí a múdri ľudia.

• Ema Brošková, (1930), zaslúžilá učiteľka, riaditeľka MŠ vo výslužbe

Krátko po vianočných sviatkoch jedna pani spomínala na udalosti, ktoré sa odohrali cez vojnu v Nemeckej pri Banskej Bystrici a povedala: „Netreba oslavovať, ale treba spomínať na udalosti z II. svetovej vojny s úctou a pokorou zapáliť sviečku.“

Kde to ideme? Čo s nami bude?

Aj naša obec si v týchto dňoch pripomína sedemdesiate výročie evakuácie. Začiatkom februára 1945 asi po siedmych dňoch bojov, v jedno popoludnie, medzi druhou až treťou hodinou, s bubnom v ruke obecný sluha oznamoval, že je vyhlásená evakuácia. Hlásil od vyšného konca a na nižšom konci už len sem-tam udrel na bubon, ale čo mu sily stačili kričať: „Ľudia, utekajte, je vyhlásená evakuácia!“ Medzi ľuďmi nastal zmätok. Nevedeli, čo si majú vziať so sebou. Mnohí si mysleli, že to bude len niekoľko hodín, či dní. V našej pivnici sme sa ukrývali štyri rodiny, bolo nás devätnásť. Strýko, ktorý bol najstarší, skúsený vojak I. svetovej vojny, dával pokyny. Hovoril, že treba utekať čo najďalej od frontu. Rozhodli sme sa ísť k rodine do Hýb. To bola chvíľa, kedy sa naši rodičia museli rozhodnúť, čo komu naložiť do batoha, aby to bolo potrebné a bol to schopný uniesť. Mne dali perinu, do ktorej uložili hlinenú rajnicu s masťou. Irónia bola, keď sme v Hybiach zistili, že v rajnici je len asi jeden liter masti. Mala som 14 rokov, batoh bol pre mňa priveľký a priťažký. Musela som to niešť, nedalo sa vyhovárať. Prešli sme len niekoľko metrov od nášho domu, keď som uvidela obraz, na ktorý sú aj po 70-tich rokoch spomienky jasné, ale veľmi smutné - môj krstný otec sa objímal so susedom a s plačom vyslovoval slová, ktoré ešte aj dnes počujem: „Kde to ideme, čo s nami bude?“ Trochu ďalej sme uvideli zabitého nemeckého vojaka, ktorému voda obmývala nohy. Bol to strašný pohľad, aj keď to bol nepriateľ, každý kto to videl, ho ľutoval. To som prvý aj posledný raz videla zastreleného človeka. Našťastie.

Kto chcel prežiť, musel k zemi

Cestou cez dedinu sme počuli sem-tam čudné piskľavé zvuky. Boli to strely. Vtedy strýko zvolal: „K zemi!“ Všetci aj s batohmi na chrbtoch sme sa vrhli tvárou na zem a čakali, kým sme nepočuli hrozný výbuch. Po výbuchu sme pokračovali v ceste. Stalo sa aj to, že sme sa nestačili ani postaviť a už sme museli zas zaľahnúť. Mali sme šťastie a nikoho z nás nezranilo. Po ceste pri kostole cválali na koňoch oproti nám z Liptovského Jána ruskí vojaci. Jeden z nich preskočil strýn, ktorá bola z nás najstaršia aj najslabšia a nestačila sa uhnúť.

Naša cesta pokračovala cez Dubec do Liptovského Jána. Túto cestu sme poznali veľmi dobre. Poznali sme každý strom a kríček, veď tadiaľto sme chodili každú nedeľu

do kostola. Vždy sme obdivovali krásy Liptova, ale v tento deň bol na Dubci zmätok. Ľudia sa ponáhľali, brodili snehom, predbiehali sa. Bolo počuť plač, krik, pískanie striel. Smutný bol pohľad na gazdu, ktorému vojaci vypriahli jedného koňa a druhý sa nechcel pohnúť. Ukázalo sa, aký veľký je strach, ako ľudia vedia byť sebeckí, ale aj tolerantní. Tiež som zapadla do snehu. S plačom som zhodila batoh a nevládala som sa pohnúť. Zachránil ma otec. Zobral mi batoh, dal si ho na plece a nesúc dva batohy, prišli sme neskoro v noci do Hýb.

Hybe nás milo privítali

Hybe už boli oslobodené. Po prechode frontu obyvateľom tejto dediny veľa neostalo, ale aj s tým málom boli ochotní podeliť sa. Rodina nás privítala veľmi milo. Snažila sa nám pomôcť, hoci nás bolo veľa. Postarali sa o všetkých. Uvarili čaj, deťom dali mlieko, rozkrájali chlieb, natreli ho maslom alebo masťou. Každému našli miesto na spanie. Ak nestačili posteľe, priniesli slamu, ktorú rozložili na podlahu, zakryli plachtou a lôžko bolo hotové. Ráno všetci rozmýšľali, kde sa kto ubytuje. Mňa so sesternicou Markou si zobrala jedna rodina. Bývalo u nich už 15 - 20 vojakov. My dve sme spávali v kuchyni. Ujo bol veľmi dobrý, láskavý človek, mal nás veľmi rád. Horšie to bolo s tetou, tá nás priam nenávidela, to nám aj dávala najavo. Pamätám sa, že keď nebola doma, ujo nám rýchlo odkrojil krajec chleba, natrel ho masťou (odkrojené maslo by teta zbadala) a povedal: „Rýchlo jedzte!“ Vedel, že sme viac hladné ako syte.

Kde bol ľubostný list?

V jeden deň sme zažili príhodu, ktorú musím spomenúť. Jeden vojak sa zaľúbil do našej sesternice Števky, ktorá nás navštevovala. Napísal jej list, ktorý sme my dve mali Šteвке doručiť. Keď priniesol list, čakali sme na obed. Teta varila polievku (tú varila jedenkrát v týždni, ale jedli sme ju tri dni). Bola to polievka z údenej baraniny s krúpkami. Veľakrát v nej spolu s krúpami plávali aj červy. Tie sme vyhodili a polievku sme jedli - nemali sme na výber. (Od tých čias som krúpy a údenú baraninu nejedla...)

Teta položila hrniec vedľa listu, zdvihla pokrievku a nechtiac ju položila na list. Ten sa prílepil na ňu a „stratil sa.“ Po obede sme ho chceli zaniešať Šteвке, ale listu nebolo. Ujo rozhodol, že Šteвке povieme, čo sa stalo, nech sa tvári, že list dostala.

Na druhý deň, keď sme išli obedovať, sa záhada strateného listu vyriešila. List plával v polievke. Ujo sa potešil, snail sa list zachrániť, no nedalo sa - bol úplne rozmočený. Bola to veselá, no v tej dobe vážna príhoda.

Ujo si najviac uvedomoval vážnosť situácie. Vedel, aké by boli následky strateného listu. Po štyroch týždňoch sme sa rozhodli ísť k našej rodine a posledné dni evakuácie sme prežili s našimi najbližšími, síce skromne, v biede, ale s láskou a porozumením.

Doma po desiatich týždňoch

Nastal deň, keď sme sa vracali domov. Tá cesta, ktorá pred piatimi týždňami bola nekonečne dlhá sa nám zrazu zdala krátka. Tešili sme sa domov. Prekvapením pre nás bolo, keď sme prišli na Dubec a uvideli sme okolie nie krásne biele, ale od striel úplne čierne. Ešte horší pohľad bol pohľad, keď sme prechádzali dedinou. Naša krásna, upravená dedina sa zmenila na jedno veľké búranisko. Videli sme domy sčasti zbúrané, vybité okná, zvalané komíny. Nepoškodených domov bolo veľmi málo. U nás doma sme v kuchyni našli na zemi iba slamu, po hrncoch a ostatnom zariadení nebola ani stopa. Ostalo len to, čo sa nedalo odniesť. Obývačka bola zadymená, lebo sporák vojaci postavili na gánok a dymovú rúru otočili cez okno do izby, aby nebolo vidno dym z komína. V spálni bolo urobených z našich šiat 42 panákov, ktoré slúžili vojakom ako návnada pri bojoch.

Boli sme smutní, ale pustili sme sa do obnovy nášho domova. Domov sme prišli len mladí so strýkom. Rodičia ešte ostali v Hybiach. Mali sa vrátiť o 3-4 dni. Najhoršie bolo, že potraviny, ktoré sme mali doma, boli znehodnotené. Zásoby sa rýchlo mýľali a prišiel deň, keď sme nemali z čoho variť a boli sme veľmi hladní. Pomohol nám ujo Palo - mamin brat, ktorý bol celú dobu doma v Porube. Irónia bola, že nám doniesol zemiaky a krúpy, ktoré som tak nemala rada. Nedalo sa nič robiť, v nedeľu sme mali zemiaky s krúpami, ale bolo to najlepšie jedlo.

Kto prežil, má spomienky

Každá rodina, každý človek z našej dediny, čo prežil vojnu, má svoje spomienky. Ja som spomenula len malý zlomok z tých smutných vojnových poznačených udalostí. Všetky sú pravdivé a dodnes živé. Spomienka vzniká len na základe prežitia rôznych udalostí. Prešlo už 70 rokov od evakuácie a od skončenia vojny. Som nesmierne rada, že som ich prežila. Boli to krásne roky. Mnohokrát si neuvedomujeme, že naša krajina je nielen krásna, ale že tu žijú múdri ľudia. A s múdrosťou prichádza mier, láska a pokoj.

Ema Brošková, február 2015

Pani Emka, ďakujeme!

Cirkevný zbor spolu s obcou pripravili dôstojnú spomienku na jednu z najtragickejších udalostí v histórii Závažnej Poruby. Mimoriadne autentický a emotívny príbeh evakuácie podal na požiadanie Emky Broškovej Dušan Migáľ. Autorka mala v tej dobe pätnásť rokov. Jej spomienky prítomných v kostole tak dojali, že v nejednom oku sa zaleskla slza. Emka, za všetkých ti ďakujeme.

Jaroslav Jurečka st.

Boli sme priveľmi zasiahnutí vojnou Ak tam stojíš, pochopíš

• Zľava starosta Pavel Beťko, Peter Beťko (1920)

Keď sa skončila vojna, Peter Beťko mal dvadsaťpäť. Dnes má o sedemdesiat viac. Ako dvadsaťročný nastúpil za Slovenského štátu v roku 1940 na dvadsaťštyrimesačnú vojenskú službu k pešiemu pluku do Liptovského Mikuláša. Po dvoch rokoch, čo bol doma, prišiel pamätlivý rok 1944.

Spoločne zaspomínajme

V Závažnej Porube bol 6. januára 1944 na svojom prvom zasadnutí ustanovený Revolučný národný výbor na čele s Jánom Agnetom. Tajomníkom sa stal Ján Beťko a členmi: Miloš Čunga, Matej Jambrich, Martin Galko, Ján Piatka Kušnierik, Ján Štepita, Ján Hrdko a Vladimír Kováč. Výbor zasadal pravidelne raz do týždňa, vždy na inom mieste. Väčšinou to bolo v domoch uvedených členov a riadil sa pokynmi, ktoré sprostredkovali Miloš Janoška a Michal Majerík z Liptovského Mikuláša. Skupina postupne zabezpečovala menšie diverzné akcie. V tomto období sa v horách nad Porubou skrývalo až 98 francúzskych partizánov, 15 ruských partizánov a neskôr k nim pribudla jedna spravodajská skupina parašutistov pozostávajúca zo siedmich mužov a jednej ženy. O ich zásobovanie sa starali Ján Piatka Kušnierik, Michal Duda, Vladimír Kováč a Matej Batory. Do prvých dní povstania v Liptove sa zapojil Adam Jambrich, ako vojak ružomerskej posádky. Táto jednotka sa podieľala na likvidácii skupiny Nemcov ubytovaných v hoteli Kriváň v Liptovskom Mikulášu. Po obdržaní tejto správy zvolali členovia Revolučného národného výboru v Závažnej Porube vo večerných hodinách 27. augusta 1944 verejnú schôdzu do kultúrneho domu. Týmto vystúpili z ilegality a vyzvali svojich spoluobčanov do boja proti fašizmu. Na túto výzvu zareagovalo sedemnást obyvateľov obce, ktorí sa okamžite prihlásili do povstania: Ján Jambrich, Peter Beťko, Miloš Broska, Ján Hladký, Matej Hladký, Jozef Hnila, Vladimír Kováč, Ján Kulhavý, Michal Kováč, Vladimír Kulhavý, Miloš Lešťan st., Matej Niňaj, Ján Rúfus, Matej Piatka, Michal Tomčík, Michal Staroň a Matej Vretenár.

V roku 2014 sme si pripomenuli a oslávili 70. výročie SNP. Z priamych účastníkov protifašistického odboja žije v Závažnej Porube už len Peter Beťko (1920). Do Povstania sa zapojil ako vojak Slovenskej armády. V závere roku 2014 navštívil starosta Pavel Beťko dlhoročného predsedu ZO SZPB v Z. Porube. Z poverenia Oblastného výboru SZPB v Liptovskom Mikulášu odbojárvi odovzdal Pamätný list. Pamätným listom poďakovali za boj proti fašizmu a ocenili dlhoročnú, zásluhnú a obetavú prácu v prospech SZPB.

Zostal jediný

Z tohto zoznamu ste zostali jediný. Čo nasledovalo potom? „Do kasárni v Liptovskom Mikulášu sme sa vybrali pešo. Tam nás obliekli a do ruky dali pušky. Boli sme vycvičení, veď len pred dvomi rokmi väčšina z nás sa vrátila z vojenčiny. Porubania vytvorili jednu čatu, ktorej velil čatár Ján Jambrich a ja, v hodnosti čatára som bol jeho zástupcom.“ Zúčastnili ste sa bojov? „Zaradili nás do bojovej jednotky stotníka Vraždu a poslali na úsek Štrba, Mengušovce, Lučivná. Na tomto mieste k stretu s nemeckými vojskami nedošlo. Tak nás presunuli na čiaru Liptovský Hrádok, Červený Kút, Malužiná. Tu nastal prudký útok ťažkých nemeckých zbraní a my sme boli nútení ustúpiť do hôr.“

Dokumenty uvádzajú, že nemecké vojská sa pokúsili prejsť Svätôjanskú dolinu, cez Svidovské sedlo a dostať sa do tyla našich jednotiek. Vojaci povstaleckej armády však zabránili presunu nemeckých vojsk. Čo nasledovalo, pokračujeme otázkou?

„Prihlásili sme sa ku partizánskej jednotke kpt. Kučeru, strážili Svidovské sedlo i dolinu Stanišovskú.“ Po potlačení Povstania sa vojaci i partizáni ukrývali v horách. Potravinami ich zásobovali viacerí obyva-

• Peter Beťko, (uprostred) ako vojak povstaleckej Slovenskej armády
Foto: archív.

telia obce s nasadením vlastných životov. Po dedine chodili nemecké hliadky. Po 18. hodine bolo zakázané vychádzať z domov. Na okupovanom území zavládol teror a násilie. Hovorilo sa, že nemecké velenie má

Závažnú Porubu zakrúžkovanú na mape červenou farbou. Údajne prvé slová nemeckého dôstojníka pri obsadení Poruby zneli: „Achtung, hier ist alles Partisanen!“ Hora bola plná partizánov, povstaleckých vojakov. V jaskyni pod Poludnicou sa ukrývali Židia. V zime si každý ratoval život ako vedel. Solidaritu s partizánmi ukrývajúci sa v horách obyvatelia obce prejavili tým, že na Vianoce 1944 okolo päťdesiat mužov strávilo sviatky v jednotlivých rodinách aj napriek tomu, že v dedine boli Nemci. „Poruba bola vtedy jednotná. Jeden stál za druhého. Keby teraz bola taká,“ dokončil pamätník tejto doby.

O vojne už môžu rozprávať len historici

Začiatkom februára od Liptovského Jána prišli prvé ruské hliadky. Potom nasledovala evakuácia. Nemci sa opevnili na Háji – Nicovom, kde nasadili do bojov čerstvé sily 320. horskej divízie SS. Najťažšie boje prebiehali začiatkom marca. Závažná Poruba i Liptovský Mikuláš boli oslobodené 4. apríla 1945.

Čo ste robili po vojne? „Zamestnal som sa ako robotník v Okresnom stavebnom podniku v Liptovskom Mikulášu. V Spišskej Novej Vsi sme stavali obchod. Neskôr som dlho robil ako traťmajster u železnice. Tu som sa dožil aj dôchodku.“ Otázkami o odboji pokračujeme ďalej. Do Povstania nastúpilo len sedemnást Porubánov? „Na výzvu nášho výboru dobrovoľne nastúpilo sedemnást chlapov. Potom po vyhlásení Povstania na základe mobilizačnej vyhlášky nastúpilo do zbrane viac ako sto mužov. Tí čo prežili po vojne sa stali členmi domácej organizácie odbojárov. Prvým predsedom sa stal Matej Jambrich a ja som vytrval v tejto funkcii rovných šesťdesiat rokov. Po vojne sme chodili do školy rozprávať o Povstaní a vojne. Dobré rozprávali Matej Niňaj, Ján Jambrich a Pavel Beťko. Deti pozorne počúvali ich rozprávanie. Všetci už pomreli a už nemá kto rozprávať o tom, čo bolo pred sedemdesiatimi rokmi. Už len učebnice dejepisu a učitelia v školách môžu žiakom priblížiť, čo je vojna a aké útrapy prináša. To treba pripomínať a nezabúdať. Už som unavený a cítim, že sa blíži koniec mojej cesty. Viem, čo je vojna a preto novú vojnu nechceme. Som rád, že Základná organizácia SZPB v Závažnej Porube žije a tvoria ju pozostalí a sympatizanti.“

A tak prosíme o pokoj

Hrôzy vojny, ktorú vyvolala ľudská zloba a pre ktorú zomierali mladí, starí ale i malé deti stále treba pripomínať. Pripomínať a nezabúdať na zlo, ktoré sa stále nachádza v človeku. Spomínajme na to, čo sa stalo, ale premýšľajme aj nad tým, čo žijeme, lebo okolo nás je plno nevraživosti, nenávisti a nepriateľstva. Snažme sa o cestu dobra, aby sa dejiny pred sedemdesiatimi rokmi znova nezopakovali. Pre národy platia dokonca také isté mravné normy, aké boli pôvodne stanovené pre jednotlivca. Napríklad: Neпоžiadaš domu blížneho svojho. Nezabiješ. Nepokradneš. Je to presné. Čo nechcete, aby vám iní konali, nekonajte im. Hlavnou príčinou súčasného patologického stavu ľudského spoločenstva je absencia pokoja a dobrej vôle.

text: Dušan Migala

Víťaz nad smrťou

1Korint. 15,19-28

Keď sa hovorí o víťazstve, človek rád počúva toto slovo, lebo aj sám rád víťazí. Chceme vyhrať, chceme víťaziť. Na Veľkú noc nejde o obyčajné víťazstvo. Ide o jedinečné víťazstvo, ktorým Pán Ježiš premohol takých súperov, proti ktorým by nikto z nás nemal ani najmenšiu šancu – porazil hrob, smrť i peklo, keď vstal z mŕtvych.

Pohľad na tvár víťaza prezrádza radosť z dosiahnutého výkonu. Do takej spontánnej radosti sme pozvaní všetci, za ktorých Pán Ježiš vyhral tento rozhodujúci zápas o večný život. Veľká noc patrí všetkým nám, ktorým Boh daroval toto víťazstvo nad smrťou. A práve takúto radosť zo vzkriesenia sa podarilo obrázkom vyjadriť jednému žiakovi. Keď totiž na hodine náboženstva dostal za úlohu nakresliť, ako si predstavuje Kristovo vzkriesenie, namaloval Ježišov prázdny hrob a vedľa neho veľký kameň a na ňom nakreslil podobu usmievajúcej sa ľudskej tváre: tvár víťaza, tvár toho, kto verí, že bude skrze Krista vzkriesený k novému životu. Oslavujme Pána Boha za tento Jeho vzácny dar.

Mohli by sme povedať, že Veľká noc sa začína strachom a hrôzou. Myšlienkou, že sila smrti je veľká. Budí beznádej v srdci, keď tam chýba viera a nádej. No stretnutie so vzkrieseným Pánom človeka zbavuje beznádeje a nerozhodnosti a prináša radosť z víťazstva. Veľkonočné víťazstvo sa snaží dať odpoveď na otázku, ktorá bola zaiste aktuálna a ktorou sa zaoberali aj v korintskom zbore: V čom sa odrazí význam Kristovho víťazstva v našom živote? Prázdny hrob je dôvodom na radosť, pretože je svedectvom o tom, že Kristus žije. Na kríži sa odohral ten najtvrdší zápas o každého jedného z nás, ktorý vybojoval Kristus, a našou odmenou je istota vzkriesenia a večný život. Prázdny hrob, a teda to, že Kristus je živý, nás naplňa nádejou. Kristovo víťazstvo nám dáva nádej na naše víťazstvo nad smrťou a spasenie. Nádej dáva človeku šancu na niečo nové a jedinečné. Pre každého človeka je nádej veľmi významná a dôležitá. Človek si ju starostlivo chráni a opatruje. Práve nádej pomáha znášať ťarchu ľudského života. Ľudia si v nej uchovávajú pocit určitého bezpečia, úspechu, ktorý je pre ich každodenný život dôležitý. Podopierajú sa ňou v rôznych životných situáciách, aby mohli s ňou obstať a zvíťaziť. Nádej má teda dôležité miesto v živote človeka.

Existuje však, drahý čitateľ, ešte jedna nádej, ktorá je omnoho dôležitejšia ako všetky ostatné nádeje. Tá nádej je v našom Spasiteľovi Pánovi Ježišovi Kristovi, ktorý pre nás umrel a z mŕtvych vstal. To, že Pán Ježiš vyhral nad smrťou ako človek, uka-

zuje, že to vykonal ako náš reprezentant, ako náš zástupca. Ten, kto verí v Pána Ježiša, s Ním zvíťazil nad smrťou. Samozrejme, že kresťan nie je ušetrený telesnej pozemskej smrti, ale aj keď zomrie, deje sa s ním to, čo hovorí Pán Ježiš: Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie, a nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa. Toto ukazuje, čo znamená Kristovo vzkriesenie. Toto ukazuje, že sa Jeho vzkriesenie dotýka aj nás a zasahuje nás.

Kristus je živý, a tak od prázdneho hrobu ma vychádzať to najradostnejšie Svedectvo nádeje večného života. Tu si môžeš s radosťou uvedomiť, že Kristovo vzkriesenie je predpokladom tvojho vzkriesenia. Ním sa to začalo a od toho okamihu každý veriaci pôjde za Ním. Pán Ježiš zaplatil za tvoj hriech a je to On, kto ti otvoril prístup k tomuto všetkému! A pre toto potrebujeme veľkonočnú istotu viery. Pán Ježiš vstal. Pán Ježiš žije. On je Víťaz. On zostane s nami na veky vekov. Nech sú nám preto Jeho moc a láska ochranou proti každému strachu v živote. Nech nás nádej posilní proti smútku a slabosti, aby sme mohli premáhať pokušenie v tomto živote a zachovali si istotu večného života. Nech nás Veľká noc vedie k vyznaniu vďaka Hospodinovi. Vďaka Bohu, že nám dal víťazstvo v našom Pánovi Ježišovi Kristovi. Oslavujme s plesaním pravicu Hospodinovu, ktorá dokázala silu na Veľkú noc, a raz ju dokáže – veríme – aj pri nás. Amen

Požehnané prežitie Veľkonočných sviatkov Vám praje Váš

Vladimír Pavlík, evanj. farár

Štedrý večer v Závažnej Porube

• Fidelitas

Evanjelický kostol sa na Štedrý večer zaplnil do posledného miesta. Na začiatku služieb Božích zaznel vianočný chorál v podaní spevokolu Fidelitas. Tak, ako vo všetkých kostoloch na svete, aj v Závažnej Porube znelo Božie slovo o narodení Pána Ježiša. Brat farár Vladimír Pavlík kázal na slová Ev. Lukáša 2.kap. v.11: Narodil sa vám dnes Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán v meste Dávidovom. Modlitbou prosili Hospodina, aby vianočné sviatky prežili v Božej láske a milosti, v nádeji, porozumení i radošti. Aby to boli

• Štedrý večer - chrámové spoločenstvo

Vianoce plné lásky a dobra. V duchu radostnej zvesti chrámové spoločenstvo od srdca zaspievalo vianočné piesne.

text i foto: Dušan Migala

Bohoslužobný život zboru

• Starosta P. Betko odovzdal cirkevnému zboru pamätnú platetu Deň pokánia

V uplynulom období sme pokrstili: Tamaru Štefánikovú a Patrika Nikoliho „Kto uverí a pokrstí sa, bude spasený“

V nádeji vzkriesenia sme sa rozlúčili: Elena Ilanovská – 72 roč., Božena Ilanovská – 92 roč.

„Ja som vzkriesenie a život“

Do Nového roku 2015 sme vstúpili niektorí hneď po polnoci pri stretnutí na Obecnom úrade, kde po príhovore brata starostu Ing. Pavla Betku a zaspievaní piesne Rok nový ...sa brat farár pomodlil a požehnal prítomných. Nový rok sme ako vždy začali slávnostnými službami Božími v chráme Božom.

V prvý februárový deň – v nedeľu – sme mali výročný účtovný konvent na ktorom sme hodnotili duchovný a hmotný stav zboru.

Už tradične v úvode februára sme si pripomenuli Deň pokánia – 70. výročie evakuácie našej obce.

Predsedsníctvo ECAV Záv. Poruba

• Deň pokánia - požehnanie

Na ľudskej roli sedem krížov stojí, chlieb života už vonia jeseňou

Vyznanie jubilujúceho fujaristu

Ivan Broska: Fujara si žiada ľudský dych a horúce srdce

Fujara je kráľovná medzi ľudovými nástrojmi. Je to nástroj, ktorý nádherne baladicky rozpráva o hĺbkach ľudskej duše, radoostiach, veselosti, starostiach, smútkoch a žiaľoch. Jej zádušný a mumľavý hlas, človekom vdýchnutá poézia, úžasným spôsobom dokáže vyjadriť tie najskrytejšie zákutia ľudských emócií a vnútorne pohľadiť ducha.

K rozhovoru so životom a ľudovým umením Ivana Brosku nás priviedlo okružle životné jubileum speváka a fujaristu.

Patrite ku generácii, ktorá na svet prišla v čase vojny. Zhoduje sa dátum narodenia so zápisom v matrike?

Áno, narodil som sa cez vojnu, presnejšie na Štedrý večer 24. decembra 1944. Notár v Liptovskom Jáne ma však zapísal až na prvého januára 1945.

Kedy teda oslavujete svoje narodeniny?

No predsa vtedy, keď som sa narodil. Nie vtedy keď ma úrady zapísali do matričnej knihy.

O prvých dňoch vášho života vám určite porozprávala mama. Aké teda boli prvé dni, týždne i mesiace roku 1945?

Keď Poruba evakuovala, mal som šesť týždňov. Mama neraz spomínala, že ma v perinke niesla na rukách cez Dubec až do Liptovskej Porúbky. O všetkom, čo sa vtedy robilo, viem len z rozprávania rodičov. Dôležité je, že som tu a bolo mi dopriať prežiť sedemdesiat rokov.

Do školy ste začali chodiť v roku 1951. A my sa pýtame. Kto vás v porubskej škole učil poznávať svet písmen a čísiel?

To si vera dobre pamätám. Pán učiteľ Teodor Benkovič i pán učiteľ Daniel Šefčík z Važca.

Vaše hudobné nadanie predsa musí mať niekde korene. Povedané po porubský, kde je ten fundament?

Môj otec bol muzikant - naturista, cimbalista. Strýko primáš v porubskej kapele. Vidíte, že jablko nespadne ďaleko od stromu.

Vieme, že začiatkom päťdesiatych rokov (1953 - 1955) pôsobil v Závažnej Porube ako učiteľ ľudový spevák a harmonikár Milan Chvastek z Terchovej. Pod jeho vedením účinkovala v Závažnej Porube 60 členná tanečná a spevácka skupina Poludnica. Možno povedať, že váš talent objavil práve Milan Chvastek. V obecnej kronike je napísané, že v sprievode jeho harmoniky ste uskutočnili aj svoje prvé verejné vystúpenie. Ako si spomínate na tieto chvíle?

Mal som osem rokov a bol som žiakom tretieho ročníka porubskej školy. Dobré pamätám na moju prvú pieseň: „Valaštička moja, na hybkom porisku...“ Dodnes ju s radosťou spievam. Musím priznať, že som bol veľmi malý a aby ma

ľudia videli, tak si ma harmonikár postavil na stoličku. Ale to bolo veľmi dávno, že už to vari ani nie je pravda.

Nemajte nám za zlé a určite sa nenahneváte, keď prezradíme, že kamaráti, priatelia, ale aj vrstovníci vám hovoria Ivko Fujarka. Mohli by sme sa dozvedieť, pokiaľ to nie je tajomstvo, ako ste sa dostali k tomuto hudobnému nástroju a kto vás naučil základy hry na fujaru?

Aj to má svoju históriu. Bol som ako chlapec spolu aj s bratom Milanom na pobyte v Detskej ozdravovni Železnô. A tam MUDr. Kusý, riaditeľ ozdravovne postrehol, že viem spievať. Ponúkol mi svoju fujaru, vraj aby som skúsil. Povedal, že fujara má tri dierky, ukázal ako sa drží pri ústach a fúka. Tento nástroj ma tak oslovil, že som začal skúšať, vyhrávať, kým som nepochopil tajomstvo hry a osvojil si základné princípy. Nie je to ľahké. Na fujaru školy nieto. Každý sa učí sám. Fujaristov - samoukov je určite menej ako huslistov. Husle potrebujú viac trpezlivosti a veľa cviku. Fujara si žiada aj dušu. Medzi ľudovými nástrojmi predstavuje kráľovnú.

My poznáme zádušný hlas fujary, ale už menej poznáme tento nástroj. Pokúsme sa popísať nielen nástroj, ale predstaviť aj techniku hry.

Mne je to ťažko popísať. Som samouk a viem, že fujara má tri dierky, náhubok a výfuk. Potrebuje pravidelnú starostlivosť. Občas vymastiť lopúchovým olejom a stále hrať. Potrebuje ľudský dych a horúce srdce. Bez toho nezahrá, čo sa aj rozleje na kolomaž.

Fujara má kolísku v okolí Detvy, Hriňovej... Vy ste vlastne svoju prvú fujaru „doviezol“ do Liptova z Utekáča. A s ňou aj piesne. Prezradte nám, ktorá je vaša najmilšia pieseň?

To je veľmi jednoduchá odpoveď. Pomaly ovečky, hore dolinami... Pieseň sa slovami popísať nedá. Pieseň treba zahrať a zaspievať.

Povedali sme, že vás volajú Ivko Fujarka, niekedy Ivko Píšťalka, čo je známejšie. Hovorí sa, že bez píšťalky za vybíjaným opaskom sa nikdy nevyberiete do hory. Na akej píšťalke hrávate?

Najradšej na koncovke, ale mám aj

píšťalku o deviatich dierkach. Je to pravda, keď sa vyberiem do hory, píšťalku si vždy zoberiem. Hora je môj kostol. Sadnem na pníka a zahrám si. Pre moje potešenie, ale aj pre potešenie hory... A píšťalka vlastne predstavuje aj moju zbraň. Keď zapískam, vlky a medvede utekajú kade ľahšie

Nasledujúca otázka bude náročnejšia na pamäť. Kde všade ste predstavili svoje umenie?

To je dosť ťažké. Vystupujem šesťdesiat dva rokov. Denník si nepíšem. Začal som v Porube, poznajú ma v Liptove. Hral som na Poludnici, Ďumbieri, Kriváni, pod zemou v Demänovskej jaskyni Slobody. Zahral som prezidentom, ministrom, zahraničným návštevníkom Slovenska. Účinkoval som aj v zahraničí spolu s Poludnicou: v Dánsku, Nemecku, Poľsku, v Paríži na Eiffelovej veži... Bol by to dlhý zoznam.

Pri tejto príležitosti sa žiada spomenúť aj mená harmonikárov, ktorí vás sprevádzali. Spomenuli sme už Milana Chvasteka. Kto bol ďalší?

Spieval som s mnohými hudobníkmi, ale najradšej a najdlhšie s Jankom Vadovickým. Keď nás navždy opustil, tak som mu na rozlúčku zaspieval: „Kamaráti moji, tu ma nenechajte, pod lipku zelenú, tam ma pochovajte...“ Teraz spoluúčinkujem s Tiborom Plchom.

Na pódiu vás vídavame v liptovskom kroji. Diváka vari najviac zaujme vaša kabanica, alebo kamizol. Môžete nám povedať viac o tejto najatraktívnejšej súčasti vášho kroja?

Ále áno. Kožušinovú kabanicu mi podaroval jeden starý bača z Demänovej, keď ma počul spievať. Povedal mi: „Ja už nevládzem, ale tebe tento kožušok pekne vyšívajú, ešte dlho posluži.“ Aj som mal kupcov. Herci mi núkali veľikánske peniaze, ale ako vidíte, nepredal som. To by som zaprel sám seba.

Rozpráva sa, že najväčšie úspechy ste zaznamenali ako Tirolák. Ako je to vlastne s vašim jódlovaním?

Je to taktó. V rozhlase som počul jódlovanie už ako malý chlapec. Tak som začal skúšať. Cvičil som, trénoval hlasivky dovtedy, kým mi to nešlo. Potom som si dal vyhotoviť tirolský kroj a začal som jódlovať ako Tirolák, čo nežije v Alpách, ale v Tatrách.

My vieme, že v zahraničí ste neraz účinkovali ako Tirolák spolu s Važtan-

mi. Zažili ste aj takú príhodu, ktorú je hodné spomenúť?

Bolo to pred pár rokmi na pivnom festivale Slovákov v Mníchove. Po vystúpení Važtanov mi navrhol šéf súboru, aby som publiku zjódľoval. Nuž obliekol som sa za Tiroláka. Stačilo sa postaviť na javisko a už nasledoval aplauz. Keď som začal jódľovať, v amfiteátri bolo ticho ako v hrobe. Pridával som sedem razy a priznám, že som bol so silami už v koncoch. Keď som dospieval, moji kamaráti z Važca mi povedali: „Teraz už môžeme ísť domov, keď si nám všetku slávu zobral. Odvtedy ma už nevolali.“

A na záver ešte jedna otázka. Bude te aj ďalej vystupovať?

Veď je to môj život. Kroje mám vždy pripravené, fujaru i píšťalku na svojom mieste. Nesmiem však piť vodu s bublinkami, piť len čaj s medom, neprechladnúť a stále cvičiť, aby som nevyšiel, ako sa povie, z cviku. Ak mi bude zdravie priat, budem spievať a hrať kým budem vládvať.

Rozprával sa Dušan Migala

foto: J. Jambrich

Vážený pán Broska!

Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši pri príležitosti Vášho životného jubilea vyslovuje a vyjadruje úprimné poďakovanie za dlhoročnú aktívnu činnosť v oblasti hudobného folklóru, pozoruhodné dosiahnuté úspechy v tejto umeleckej oblasti nielen v rámci regiónu Liptov, ale aj Slovenska, ako aj prezentáciu v zahraničí.

Naše poďakovanie Vám patrí aj za spoluprácu pri rôznych podujatiach organizovaných našim strediskom.

Želáme Vám do ďalších rokov pevné zdravie, porozumenie, aby ste aj naďalej žili s ľudovou piesňou v srdci a tešili duše Vašich poslucháčov.

S úctou Mgr. art. Miroslava Palanová a kolektív pracovníkov Liptovského kultúrneho strediska v Liptovskom Mikuláši 22. januára 2015

Postoj chvíľa, si krásna

Želmíra Staroňová oslávila v januári roku 2015 vzácné životné jubileum. Patrí k činorodým, aktívnym a obetavým občanom našej obce. V mladých rokoch sa venovala atletike, nacvičovala spartakiádu, lyžovala, súťažne hrávala volejbal. Nie jednu úlohu odohrala v porubskom ochotníckom divadle. Spievala a účinkovala vo Chvastekovej Poludnici (1953-55), cirkevnom spevokole, ktorý založil pán farár Jágerský. Je dlhoročnou členkou porubskej folklórnej skupiny, Ženskej speváckej skupiny Závažnej Poruby a spieva aj v evanjelickom spevokole Fidelitas. Patrí k najaktívnejším členkám domácej jednoty dôchodcov.

• Jubilantke gratuluje starosta P. Betko

Od roku 1989 spravuje dom smútku a je prítomná na každej pohrebnej rozlúčke. Svoj život naplnila činnosťami, ktoré dokážu človeku priniesť dobrý pocit osôznosti. Venuje sa aj ľudovoumeleckému spracovaniu kože. Svoje sily, skúsenosti, umenie i múdrosť dlhé roky odovzdáva nám všetkým. Životné jubileum oslávila spolu s najbližšími, s rodinou i priateľmi. Jubilantke gratuloval starosta Ing. Pavel Betko. V mene vedenia obce úprimne poďakoval za celoživotné dielo a vyslovil želanie, aby ďalšie dni oslávenkyne boli preteplené vďačnosťou nás všetkých. S veľkou kyticou kvetov prišli pani Želku pozdraviť aj speváčky, folklóristi i jednota dôchodcov. „Nech je váš život plný plodov krásny, pokojný a slnečný,“ z úprimného srdca povedali jubilantke.

text i foto: -dm-

• Ku gratulantom sa pridali aj folklóristi

Dobšinská zima

• Zľava: Ing. Matej Betko, Ing. Martin Jurečka

Žiadny motorista sa tak neteší na zasnežené a zľadovatené cesty ako my. Jedinečná možnosť zajazdiť si v zimných podmienkach sa vyskytne len raz do roka.

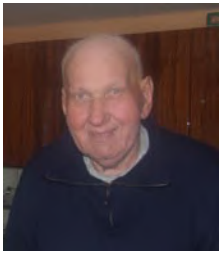
Ešte pred samotnou zimou sledujeme predpovede počasia na celú zimu a postupne s blížiacim sa časom štartu ešte intenzívnejšie. Nedočkavo čakáme, aké pneumatiky budeme obúvať. Po krásnej snehovej nádielke padla voľba jednoznačne na zimné pneu s hrotmi. Takto vybavení sme sa vybrali bojovať o body do Dobšinej na pretek zaradený do seriálu Minirally Cup 2015. Tieto preteky sú už neodmysliteľnou súčasťou každoročného motoristického kalendára. Zimné podmienky prilákali na štart 84 posádok zo Slovenska, Poľska a Maďarska. Medzi nimi aj naša posádka Martin Jurečka - Matej Betko na vozidle BMW E30 z MGP racing rally teamu.

Organizátorovi urobilo intenzívne sneženie vrásky na čele, keďže sa musel pasovať s kalamitným stavom nielen v obci, ale musel zároveň pripraviť trate na pretek. Všetko sa nakoniec podarilo a preteky sa uskutočnili prvú februárovú sobotu za zimného slnečného počasia. Nám sa podarilo vyjsť pekne 2.miesto v triede Z6 a 12.miesto absolútne v rámci Minirally Cupu. Aj keď pred pretekom by sme takéto umiestnenie brali s radosťou, teraz nás to trochu mrzí. Počas súťaže sme boli na prvom mieste v triede a niekde okolo 4. miesta absolútne. Lenže na poslednej rýchlostnej skúške sme v nájazde do zákruty zavádili zadkom auta o snehovú bariéru, čo nás následne vyhodilo na túto bariéru. Ostali sme uviaznutí a naspäť na trať nám pomáhali diváci. Stratili sme tam asi minútu a pol, čo nás posunulo na nižšie priečky vo výsledkoch. Aj takéto situácie patria k motoršportu, preto prevládajú dobré pocity. Aj keď je tu ešte stále zima, auto už musíme pripraviť na letné podmienky. V apríli sezóna pokračuje v Moldave nad Bodvou.

Ing. Martin Jurečka

Zo spomienok ako z chleba si odkrojiš O zime a lyžovaní

Tomáš Miroslav Niňaj

Narodil sa 7. marca 1930 v Závažnej Porube.

Otec Peter, matka Zuzana. Meno Tomáš získal po T.G. Masarykovi, ktorý mu bol občianskym krstným otcom. Absolvoval Vyššiu školu staviteľskú s maturitou v r. 1950. Zameral sa na architektonickú tvorbu. Od r. 1954 pracoval v Stavoprojekte Žilina. Ctil si profesiu projektovania a vyživil sa v nej. Jeho projekty sú najviac realizované na strednom Slovensku. Projektovať prestal v roku 2007 po mozgovej príhode, ktorá zanechala trvalé zdravotné následky.

Dúšky a gvinťáky

Za môjho života už osemdesiatu piatu zimu odišla. Starý dožívajúci človek má veľa spomienok. Pokiaľ netrpí Alzheimerovou chorobou. Táto bola poznačená nestálosťou, teplotami a len malými mrazmi, aj to občasnými. Tieto nestihli poničiť baktérie, všelijakú škodlivú chrobač v prírode. Už veľa rokov sú zimy poznačené globálnym otepľovaním. Kedysi ako deti sme obuli v decembri súkenné kapce. Prestali sme ich nosiť až koncom marca. Keď boli premočené, sušili sa cez noc na ohriatom murovanom pripecku. Zimné užívanie sa začínalo kľzaním po saňami vyhladenej ceste dolu dedinou a sánkovaním na doma vyrobených sánkach. Aj sme sa korčuľovali. Boli vyrobené tiež doma z dosák. Spodky bývali podbité plechom, navrchu bola plocha pre obuv, ktorá sa upínala remenicami s prackou, alebo povrázkami, ktoré sa točením krátkého drievka, paličky cez priehlavok dotahovali. V predaji boli už kovové „gvinťáky“. Ako „mešťankár“ som sa na nich korčuľoval na malých zamrznutých plochách močidiel. Lákadlom bolo lyžovanie. Ale na čom? Najprv na „dúškach“ prehnutých doskách zo súdku. Neskoršie mi otec vyrobili lyže z brestového dreva. Špice ohýňali tak, že sa zapichli do paráka. V ňom sa varil pokrm pre svine. Takto zmäknuté ich dali do „šprajcu“ a ohli. Viazanie bolo z doma upraveného plechu. Naše lyžovanie bolo namáhavé. Aj desaťkrát poobede sa lyže vyniesli k svrčine pod Hrádok a odtiaľ dolu zjazd až za ohrady.

Súlovky a Skivo

Na vojenčine som začal používať už bežecké lyže. Trénoval na kpt. Netopilík. Bol armádny majster športu. To som už mal kompletnú bežeckú výstroj. Pretekali sme hlavne v Dukelských pretekoch. Bol to beh na 15 - 20 km s puškou a ostrou strelbou. „V leži a stojí“. Behal som v horách Západných Čiech a poznával tamojšie mestá a kraje. Z vojenčiny som si doniesol domov kompletnú bežeckú výstroj a pokračoval nielen v bežekom, ale aj zjazdovom lyžovaní. To už bolo na blízkom Opalisku. Na tzv. „súlovkách“. Tieto sme mazali voskom zo sviečok, alebo včelím. Dali sa už kúpiť vosky značky Skivo. Lyžovanie a k nemu výstroj sa po roku 1950 rýchlo modernizovali...

Reprezentovali Závažnú Porubu

V Porube som nebol sám, čo som sa snažil o lyžovanie. Už existovali nadšenci, ktorí trénovali. Boli to najmä v bežekom špor-

te: Matej Staroň a jeho deti Hanka, Milan, Vladko, ďalej Šúlekovi - dievčatá Kvetka, Hanka, Vierka a Milka, Bohuš Valent, Jan-ka Niňajka a neskoršie jej synovia Ivan a Juraj Bukasovi a mnoho ďalších. Pomáhala, ako mohla Telovýchovná jednotka Sokol a neskoršie Pokrok. Zjazdovému lyžovaniu sa venoval a dobre súťažil Vlado Štrkolec, Jožko Mikuláš, Milan Medľa a ďalší odchovanci svahov Opaliska. To už existoval vleč a upravovali sa aj trate. Poruba, jej deti, mládež a aj dospelí lyžovaním a jeho organizovaním žili. Ako evidujem, tak aj v súčasnosti.

Turistika v kombinácii s lyžovaním

V Žiline som bol členom Slovanu Malá Fatra. Ten bol zameraný na turistiku, lyžovanie, volejbal, vodné športy. Moje povolanie v oblasti architektonickej tvorby a jej projektovania si vyžadovalo sedavú prácu za rysovacím stolom. Kombinoval som to športovou činnosťou - turistikou, najmä vysokohorskou. Organizovali sme jarné a jesenné dvojdnové prechody po hrebeňoch hôr v bývalej ČSR a niekedy aj v socialistickom zahraničí. Poplatok, skôr vstupné bol 10 Kčs. Všetky náklady vrátane autobusu hradilo ROH. Realizovali sme 36 prechodov. Účastníci sa museli kondične pripravovať, lebo prechody boli namáhavé. V Stavoprojekte sme vymysleli preteky Inžiniersko-projektových organizácií na Slovensku. Tieto sa vždy konali s účasťou mužov a žien v počte okolo 130 účastníkov v behu na lyžiach na 5 a 10 km, biatlone so strelbou z malorážky a obrovského slalomu. Boli to svahy vo Vrátnej, Martinských hôľ, Jezerska, Malinô Brda, Kojšovej hole, Ždiaru, Skalke pri Banskej Bystrici, Čerhove pri Sabinove, Čertižnom pri Medzilaborci. 3 až 5-dňové pobyty hradili podniky. Boli to tiež kolegiálne stretnutia a poznávanie Slovenska. Zaujímavé boli

• Savojské Alpy, marec 2000 s nevestou a vnučkou. „Lanovky som mal už zdarma“.

preteky SKI-INTERKRITÉRIUM VRÁTNÁ poriadané každoročne ako turné v Čechách na Deštné. Zúčastňovali sa mladší a starší žiaci, dievčatá a chlapci. Preteky v slalomoch si vyžadovali veľa pozornosti. Boli medzinárodné, trvali takmer týždeň a boli hradené z prostriedkov Ministerstva školstva a Organizácie cestovného ruchu. Zúčastňovalo sa okolo 150 až 200 pretekárov. Do roku 2000 ich bolo 21, v nich sa pokračuje. Zúčastňoval som sa ako poriadateľ, člen organizačného výboru.

Ako doma, tak aj v zahraničí

Nemal by som písať o sebe, nepatrí sa to. Ale predsa aj ja som pokračoval v pretekaní, behu a zjazde. Boli to vyššie spomínané preteky, ale hlavne účasť na devätnástich ročníkoch Bielej stopy SNP, 11-krát pochod Štrbské pleso - Žiarska dolina, 9-krát Jizerská padesátka, 7-krát Krkonošská sedemdesiatka. Odlyžoval som všetky svahy v ČSR a venoval som sa aj svahom na Vitoši v Bulharsku, na Predeáli v Rumunských Transylvánskych Alpách, v Brašove, v Rakúsku 7-krát, Francúzskych Savojských Alpách 13-krát (svahy olympijských zjazdoviek), Talianskych 2-krát. Boli to týždňové alebo 10-dňové pobyty. Od roku 1960 som menil a zlepšoval výstroj vždy za lepšiu, ale drahšiu. Mimoriadne zážitky som mal na Kaukaze lyžovaním v Dambaji, prvá výprava z ČSR lietadlom do Moskvy - Šeremeteva a odtiaľ do minerálnych vôd. Autobusom do strediska v Domboji, alebo na Elbrus. Zo značiek Súľov, Artis som lyžoval na lyžiach Elán, Kástele a nakoniec na Rossignoloch. Nedivte sa, že mám veľa spomienok. Moje posledné lyžovanie bolo, keď som mal 76 rokov na svahoch v Čičmanoch, Rajeckej Lesnej a Serafinove (pomedzie medzi SR a ČR). Mal som to najbližšie, bez tlačení a lacno.

Športom ku zdraviu

Moje lyžovanie si vyžadovalo v rodine veľa zhovievavosti, tolerancie a financií. Veľmi za to ďakujem. Nebol som už sám. Veď už pretekali a dobre aj moji synovia. U nás lyžuje celá rodina - nevesty a vnúčatá, z čoho sa teším. Mňa odrovnala ťažká mozgová príhoda. Myslel som si, že platí heslo „športom ku zdraviu“. Bola to pravda celý život až do dňa, keď som v roku 2007 dostal mozgovú príhodu na pol tela a tam akoby už platilo „alebo k trvalej invalidite“.

Duch obohacuje telo

Každé leto cez prázdniny sme chodievali na turistické pobyty. Začínali sme okolo Balatónu, potom k Čiernemu moru striedajúc BER a Rumunsko. Keď už bola možnosť vycestovania, tak k Jadranskému moru do bývalej Juhoslávie autom a pod stan, meniac miesta. Takto som sa staral o rodinnú kompenzáciu za aktivity v zime. Stručne všetko uvádzané stálo veľa peňazí. Mojou doménou nebolo „postav dom, zasaď strom“. Vyznával som priority v práci, v neustálom vzdelávaní v oblastiach filozofie, kultúre, náboženstve aj v politike. Duch obohacuje telo a vedie k rozvážnostiam využívania času a konaniam po celý život tak, aby mal v rôznom svojom veľkosť. Potom je na čo spomínať...

OKIENKO MŠ

SBA BABY basketbal

V utorok 24.2.2015 prežili druháci z Materskej školy v Závažnej Porube zaujímavé basketbalové dopoludnie, nakoľko sa naša materská škola zapojila do celosvetového projektu „SBA BABY basketbal“ (SBA-slovenská basketbalová asociácia).

Čo to vlastne baby basketbal je a prečo sa rozhodla Slovenská basketbalová asociácia tento projekt spustiť? Celoslovensky sa začína pociťovať absencia športu pri deťoch a mládeži, šport nelútostne nahrádzajú počítače. Práve preto bol projekt spustený a touto cestou chceme podporiť pri deťoch radosť z pohybu a hry. Pilotnú hodinu projektu u nás v škôlke spustil Mgr. Marek Adamčík, ktorý v prvej časti deti oboznámil s teóriou, čo to basketbal je, v druhej časti si deti vyskúšali podávanie lopty, dribling a aj strelbu na kôš.

Deti prejavili skutočný záujem, radosť z činnosti, zaniebanie a aj kolegiálnu, čo nás utvrdilo v tom, že tento krok je správny.

Text: Lucia Bačíková

SOS obyvateľom lesa

Ing. Elena Hančinová,
NAPANT

Kompetencie v oblasti prírodovedného myslenia sa formujú už v detskom veku. Predškôláci, primerane k svojmu veku, získavajú poznatky o živej prírode. Formou hry a názoru sa oboznamujú s jednotlivými druhmi voľne žijúcich zvierat. Ukazuje sa, že dôležitým zdrojom takéhoto poznania sú práve besedy s odborníkmi pracujúcimi na úseku ochrany

prírody. V stredu 25. februára 2015 prišla medzi deti našej MŠ Ing. Elena Hančinová, pracovníčka NAPANTu. Pútavé rozprávanie doplnila obrázkami i vypchanými exponátmi zvierat i vtákov. Hovorila aj o tom, ako ktorý druh prežíva zimu. Deťom vysvetlila, ktoré zvieratá i vtáky potrebujú pomoc od ľudí. Ak ju nemajú, zahynú. Deti pochopili, že k životnému prostrediu sa treba správať zodpovedne a prírodu treba ochraňovať pre budúce generácie.

text i foto: -dm-

Osvojili si základy bežeckého lyžovania

S cieľom získať základné pohybové schopnosti, správne držanie tela, koordináciu pohybov, cvičiť pohybovú pamäť a vytvoriť si pozitívny vzťah k lyžovaniu a pobytu v prírode pripravila v prvých februárových dňoch Materská škola v Závažnej Porube lyžiarsky výcvik pre svojich žiakov – predškôlakov. Aj tu, na snehobielom starom ihrisku sa potvrdilo, že všetko dôležité pre človeka sa udeje v detstve. Vzťah k športu a pohybu nevynímajúc. Veď pobyt na čerstvom vzduchu je tisíckrát lepší ako vysedávanie pred televízorom a počítačom. Nadobudnúť odolnosť a otužilosť organizmu a tým prispieť k celkovému upevňovaniu zdravia detí najviac možno v prírode. Škola urobila všetko, čo bolo treba, teraz sú na ťahu rodičia.

Budúci prváci prežili svoj veľký deň

V Základnej škole Milana Rúfusa sa konal v utorok 20. januára 2015 zápis do prvého ročníka.

Škôlkári – predškôláci sa už dlho pripravovali na svoj veľký deň a netrpezlivo čakali, kedy budú môcť ukázať, čo všetko sa už naučili.

V škole ich milou básničkou privítali budúci spolužiaci a každého odprevadili až ku dverám triedy, kde sa už na nových žiakov tešili pani učiteľky.

V triede potom už mohli ukázať, čo všetko vedia. Na budúcich prváčikov čakalo niekoľko úloh. Kreslili postavu, počítali, uväzovali šnúrkami, recitovali, spievali, určovali farby. Bolo to veľa úloh, ale zvládli ich veľmi úspešne. Všetko robili s radosťou, pretože cítili oporu v podobe svojej pani riaditeľky Katky Jambrichovej, ktorá s úsmevom na tvári sledovala, ako to jej žiacikom dobre ide.

Atmosféra v škole bola veľmi milá, priateľská, tvorivá. Deti i rodičia prežili príjemné chvíle a každý sa tam dobre cítil. (viac povie priložená fotografia).

Veľké poďakovanie patrí pani riaditeľke Katke Jambrichovej a pani učiteľke Alenke Guráňovej, ktoré veľmi zodpovedne pripravili svojich žiakov na tento dôležitý krok v ich živote.

Mgr. Katarína Migaľová

Deň učiteľov

Bez sebaúcty, a to sa dotýka nielen učiteľa, nemôže si človek vážiť prácu, ktorú koná. A naopak, bez hlbokkej úcty k vlastnej práci nie je možné vážiť si ani seba. A učiteľova práca i poslanie pohybujú sa v blízkosti vecí posvätných. Je to kostolník, zažíhajúci prvú sviečku v kaplnke detskej hlavy. Ak tú prácu robí nehodný, či ponížený, sviečičky budú čadiť. Doprajme im čistý plamienok, pretože v budúcnosti budeme zúfalo potrebovať čistých. Už dnes by ich bolo treba ako soľ.

Milan Rúfus

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Slovenčina netradične – vybrané slová po v

Vonku bola víchrica. Vysoké stromy víchor skoro vyvrátil. Nahnevaný Vilko videl, že vybijajú si dnes nezahrá.

Vymyslel si výhovorku, aby vynechal vyučovanie. Vypýtal si teplomer a zo zvyku si ľahol do postele. Vystrašená mama videla, že má vysokú teplotu. „Ty výmyselník!“ povedala, keď uvidela vyliaty horúci čaj. „Vyskoč z postele a vyštartuj do školy!“ povedala mama. Vilkov výmysel nezvítal. Na výtvarnej výchove musel kresliť výra a vydu.

Daniela Hlavnová, 4. ročník

Vyšiel Viktor von na vychádzku. Akurát bola víchrica. Videl, ako sa vysoké stromy ohýbajú. Zdalo sa mu, že počuje zavýjať vlkov, tak sa vrátil domov. Keďže prišiel vyzimný, ľahol si do postele. Keď ho uvidela mama, išla mu hneď zmerať teplotu. Vyležal pár hodín a mama mu priniesla jablko, aby mal vitamíny. Viktor Vysoký si zapamätal, že keď je zima a víchrica nesmie sa vybrať von.

Júlia Čurillová, 4. ročník

Opis zimného obrázku – sloh

Každé ročné obdobie je pekné. Zima je však najkrajšia. Deti najradšej stavajú snehuliakov zo snehu. Cesty, potoky a rieky sú zamrznuté. Celý svet je pokrytý snehom. Ligotavé slnko zapadá za hustým zeleným lesom. Z chaty trčia mokré cencúle, ktoré lákajú deti, aby ich obľúbili.

Alex Král, 4. ročník

Zimnú krajinu pokrýval biely sneh. Na červenooranžovej oblohe zapadá žiarivé slnko. Uprostred lúky je postavený usmiaty snehuliak. Na hlave má červený hrniec a v ruke drží malý konárik. Popri čistom a ligotajúcom potôčiku vedie dlhá cestička do tmavého lesa. Cestičku lemujú ihličnaté stromy. V potôčiku sú sivé kamene. Na streche chaty visia dlhé cencúle.

Lenka Rajniak, 4. ročník

Na obrázku je zamrznutá zimná krajina. V pozadí vidno zapadajúce slnko a hustý tmavozelený les. Krajinou tečie zamrznutý potôčik, popri ktorom vedie zasnežená cestička. Vpravo sú farebné lyže. Z drevenej chaty visia dlhé zamrznuté cencúle. V strede je krásne postavený snehuliak s červeným hrncom na hlave. Má čierne gombíky z uhlia. Celú krajinu pokrýva čerstvo napadnutý sneh.

Matúš Hlavná, 4. ročník

• Král a kráľovná čítania z 2. ročníka Ninka Gregušková a Miško Mišík.

Srdiečko ku srdiečku...

Aj tento rok sme si navzájom darovali srdiečka. Každý kto cítil túžbu vyjadriť svoju empatiu spolužiakom, učiteľom, žiakom, pani školníčke, či pánovi kuričovi napísal na papierové srdiečko milé slovo a vhodil ho do „Valentínskej pošty“. V piatok 13. februára sme sa spoločne stretli, aby sme sa obdarovali láskou zo srdiečok. Niektorí z nás dostali aj dvadsať Valentínok. S veľkým potešením môžeme priznať, že sa nenašiel nik bez darovaného srdiečka. V našej škole má každý-každého rád! Čo viac si môžeme priať?

Prváci sa zapojili do projektu Polície SR

V piatok 13. februára 2015 prváci ZŠ Milana Rúfusa privítali kpt. Mgr. Annu Poljakovú, preventistku Policajného zboru SR. Deti oboznámili s obsahom projektu Policajného zboru SR pod názvom PÓLA RADÍ DEŤOM. Už v úvode sa deti oboznámili s tým, ako sa majú správať doma, v škole, na ulici a veru preukázali, že bezpečnosť im nie je ľahostajná. Aktívne sa zapájali do diskusie a vedeli vymenovať aj rôzne závislosti. Do konca školského roka sa dozvedia o šikanovaní, bezpečnosti na cestách. Jazdu na bicykli si aj prakticky vyskúšajú na dopravnom ihrisku.

Mgr. D. Kulhavá

Zázitky tretiaakov z jarných prázdnin

Volám sa Katka Tkáčová. Stalo sa to u nás v záhrade. Chcela som sa sánkovať. Náš pes mi naskočil na sánky. Spustili sme sa spolu. Nabúrili sme do stromu. Pes utiekol a mňa bolela noha. Na tento deň nemám dobré spomienky.

Moje meno je Lukáš Habarka. Na lyžovačke v Závažnej Porube som stretol kamaráta. Lyžovali sme sa spolu a vyskúšali sme aj skoky. Raz sme skočili naraz, spadli sme a poriadne sme sa zamotali. Bola to sranda. Bolel ma síce chrbát, ale dopadlo to dobre.

Moje meno je Martin Medvecký. V stredu cez jarné prázdniny som išiel ku starkej, lebo rodičia boli chorí. So starkou som postavil v záhrade snehový múr. Postavili sme ho ako obranný štít proti guľiam pri guľovačke. Potom som si ešte písal na písacom stroji. Veľmi sa mi to páčilo, lebo písací stroj nežerie elektrický prúd a je to rýchlejšie ako na počítači.

Kyberšikana

Konečne rozumiem, čo je to kyberšikana! Tieto slová zazneli z úst žiakov po prednáške Mgr. kpt. Anny Poljakovej z Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši na pôde našej školy. Využívanie nových technológií v rôznych oblastiach sa učia v škole hlavne na hodinách informatiky. Dozvedia sa aj o tom, že každá dobrá vec sa dá zneužiť. Túto zaujímavú tému si rozobrali naši starší žiaci formou besedy. Dozvedeli sa o jej predchádzaní, dôsledkoch a správnom riešení pri jej odhalení. Pracovali s materiálom, na ktorom boli uvedené príklady. Deti boli prekvapené, čo by vlastne svojim konaním mohli spôsobiť, čo sa iného človeka môže dotknúť a ublížiť mu. Vždy ich zastavila až predstava, akoby to prežívali oni sami, na vlastnej koži, keby niekto zverejnil citlivé informácie z ich života, publikoval klamstvá...a pod. Po otázke, kto sa už s takým niečím stretol, ostali ruky dole. To nás potešilo. Vždy je lepšia prevencia, ako riešenie už vzniknutých nepravostí. Ďakujeme za vyčerpávajúce odpovede na množstvo našich otázok pani Poljakovej a tešíme sa na naše ďalšie stretnutie.

Privítali sme spolužiaka Milana Rúfusa

Všetci žiaci a pedagógovia chceme vysloviť úprimné poďakovanie za pútavé rozprávanie dňa 13. 1. 2015 v našej základnej škole, pánovi Vladimírovi Ilanovskému. Od 10. decembra do 11. januára naša škola ožije odkazom, tvorbou, myšlienkami Milana Rúfusa.

Pripravujeme sa na Štebot v rodnom hniezde, čítame si z jeho tvorby, ilustrujeme jeho básne, zapálime sviečku na jeho hrobe. Tohtoročným vyvrcholením bola zaujímavá beseda. Jeho spolužiak nám priblížil život z čias tvorby jeho prvých veršov, spoločných hier, učenia, prázdnin, sviatkov. Všetky deti pozorne počúvali a potom sa aj veľa pýtali na detstvo básnika.

Pani učiteľky vysoko ocenili prednášajúceho, ktorý bol veľmi svedomito pripravený, bez jedného zaváhania dokázal upútať všetky deti a aj nám pedagógom slúžiť ako vzor.

Ďakujeme a želáme veľa zdravia, pán Ilanovský!

Mgr. Mária Boltiziarová

Predišli nás do večnosti

*Srdce unavené
prestalo biť,
nebolo lieku,
aby si mohol žiť.
Čas plynie,
život ide v dial',
nám po tebe ostala
len veľká bolesť a žiaľ.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 6. decembra 2014 vo veku 78 rokov navždy opustil náš drahý otec, starý a prastarý otec, brat, švager a krstný otec

Dušan Húšťava

Posledná rozlúčka s našim drahým zosnulým bola v stredu 10. decembra 2014 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Manželka Ľudmila, deti Miroslav a Ľuba s rodinami, sestra Anna s rodinou a ostatná smútiaca rodina vyjadrujú slová poďakovania za všetky kondolencie, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke.

* * *

*Tíško žila, tíško odišla,
skromná vo svojom
živote,
veľká vo svojej láske
a добрote.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 27. decembra 2014 v 87. roku života opustila naša drahá mama, sestra, švagriná, krstná mama a teta

**Eva Jamrichová
rod. Pašková**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v pondelok 29. decembra 2014 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Za všetky prejavy sústrasti, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke všetkým ďakuje syn Miroslav, sestra Marta s rodinou, švagriná Viera s rodinou a ostatná smútiaca rodina.

* * *

*Neplačte, že som odišla,
ten klúd a mier
mi prajte,
len v srdci večnú
pamiatku
si na mňa zachovajte.*

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým, že nás dňa 29. decembra 2014 vo veku 89 rokov navždy opustila

**Božena Šuchtárová
rod. Kráľová**

Posledná rozlúčka bola v piatok 2. januára 2015 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Smútiaca rodina vyslovuje slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke.

* * *

*Boľstou unavená
tíško zaspala.
Zanechala všetkých,
ktorých si rada mala.*

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 10. januára 2015 v 72. roku života opustila naša drahá mama, stará mama, dcéra, sestra, švagriná a krstná mama

**Elena Ľanovská
rod. Ševčíková**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v pondelok 12. januára 2015 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina vyjadruje slová vďaky za všetky kondolencie, kvetinné dary i prítomnosť na poslednej rozlúčke.

* * *

*Žila tíško, skromne,
nevinné.
Odišla tak,
ako musí odísť svetlo,
keď príde noc
a deň sa pomíne.*

S hlbokým žiaľom oznamujeme, že naša milovaná mama, stará mama, teta, krstná mama, švagriná a sesternica

**Božena Ľanovská
rod. Mišová**

dňa 13. januára 2015 vo veku nedožitých 93 rokov tíško odišla. S našou drahou zosnulou sme sa rozlúčili 15. januára 2015 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Syn Milan, dcéra Anka s manželom, vnúčatá Radovan a Miroslav, ako aj ostatná smútiaca rodina ďakujú za všetky prejavy sústrasti, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke.

* * *

*Láska nezomiera, ľudia áno.
Nechajte ma ísť..
Najviac mi dokážete lásku,
keď ma necháte žiť
vo svojich srdciach,
myšliach a dobrých
skutkoch.*

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 29. januára 2015 v 54. roku svojho života opustil náš drahý manžel, otec, starý otec, brat, švager a priateľ

Ján Šúlek

So zosnulým sme sa rozlúčili v nedeľu 1. februára 2015 o 14. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Manželka Táňa, dcéra Táňa s vnučkou Viktóriou, dcéra Veronika s priateľom Martinom a vnučkou Barborkou, syn Ján, sestra Anna s rodinou a ostatná smútiaca rodina vyjadrujú slová úprimného poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke, čím ste zmierili náš hlboký žiaľ.

* * *

*Šepkám si slovo ocko
- modlitbu pre dušu...
vieter, čo zhodil listie
a čas, čo vzal tá ocko
už nikto nenapíše.
Tvoj úsmev na perách
stratený v márnosti.
Ja blúdím svetom a zas
šepkám to slovo ocko... modlitbu pre dušu.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 27. februára 2015 v 43. roku svojho života náhle opustil

Miroslav Ľanovský

Posledná rozlúčka s našim drahým zosnulým bola 3. marca 2015 o 15.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Odpočívaj v pokoji!

Manželka Janka s deťmi Andrejkou a Martinkom, sestra Evka s priateľom, brat Roman s rodinou, švagriná Ivka s deťmi a ostatná smútiaca rodina vyslovujú slová poďakovania za všetky kondolencie, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke. Farskému úradu v Okoličnom, Obecnému úradu v Závažnej Porube a Hasičom ďakujeme za dôstojnú rozlúčku s našim drahým zosnulým.

* * *

*Najväčšia láska na svete
umiera,
keď oko matkino
navždy sa zaviera.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 2. marca 2015 v nedožitom 80. roku života opustila naša drahá mama, stará mama, teta a švagriná

**Anna Šarafínová,
rod. Mudroňová**

Posledná rozlúčka sa konala 4. marca 2015 v Dome smútku v Závažnej Porube.

Dcéry Ivetka a Ninka s rodinami, neter Sonka, švagriná a švagrovia s rodinami a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým za kondolencie, kvetinné dary i prítomnosť na poslednej rozlúčke s našou drahou zosnulou.

* * *

*Lúčim sa s Vami, moji milí,
Ruky stisk už Vám nemôžem dať.
Srdce mi dotýklo, odišli sily,
Lúčim sa s každým, kto mal ma rád.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 7. marca 2015 v nedožitom 72. roku života opustil

Stanislav Uheľ

Posledná rozlúčka s našim zosnulým bola v stredu 11. marca 2015 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Syn Stanislav, dcéra Ivana a ostatná smútiaca rodina ďakujú za všetky prejavy sústrasti.

Kráľovstvo silných kontrastov, utrpenie i radosť ťažko skúšanej Kambodže

Viete si predstaviť krajinu, ktorá počas svojej existencie zmenila päťkrát svoj názov a ktorá má ako jediná na svete v motíve vlajky obrázok budovy, svojej najslávnejšej historickej pamiatky? Predstavte si krajinu, kde sa neodporúča pohyb mimo oficiálnych ciest kvôli veľkému počtu stále aktívnych nášlapných mín, ktorých kráľ hovorí plynule česky a kde polovica súčasnej populácie má menej ako 15 rokov. Pred rokmi územie nazývané Kmérska ríša, dnes kráľovstvo s príznačným názvom Kambodža.

Sedíme v starom autobuse, ktorý doslova letí vzduchom po rozbitej poloasfaltovej ceste z vietnamskej hranice smerom do Phnom Penh, hlavného mesta Kambodže. Po príchode na zanedbanú konečnú zastávku autobusu pred miestnymi potravinami, ktoré slúžia ako improvizovaná stanica sa nás v neskorých nočných hodinách ochotne ujímajú taxikári, aby nás na svojich prerobených motorkách s príviesom šikovne previezli do hotela. Prekvapene stojíme uprostred noci pred staveniskom hotela, ktorý sme si dopredu síce rezervovali a dokonca sme videli aj jeho obrázky (vyzerať bude určite výborne), ale ktorý údajne ešte nestihli kvôli sprenevere peňazí dostávať. Po chvíľke komplikovaného dohadovania sa dostávame do náhradného ubytovania v strede rušnej ulice s najväčším trhom v meste pod oknami. V izbách nás vítajú drobní spoločníci podobní švábom. Teplo vzduchu o polnoci je 33 stupňov, čo v kombinácii s pokazenou klimatizáciou a chrčiacou starou chladničkou sľubuje veľmi napínavú noc bez spánku.

Na ceste za poznaním pohnutej histórie krajiny

Nevyspatí, ale vďační aspoň za strechu nad hlavou sa ráno prebúdame do nového dňa. Jeden z členov našej skupiny žartuje, či neskočíme pozrieť k pôvodnému hotelu. Možno ho vraj cez noc stihli dostávať a čakajú nás tam veľkolepé raňajky, hodné kráľovstva juhovýchodnej Ázie. Opäť sadáme na mototaxi a náš sprievodca nám odkrýva tajomstvá takmer dvojmiliónového mesta Phnom Penh. Samo o sebe nie je pre turistov ničím zaujímavé. Čo je však najzaujímavejšie je, žiaľ, smutná a pohnutá nedávna história Kambodže. Po francúzskej kolonizácii krajiny v polovici 20. storočia sa tu v roku 1970 sformovalo hnutie Červených Kmérov. To počas svojej existencie brutálne zdecimovalo až jednu štvrtinu vtedajšieho obyvateľstva krajiny. Obetami ohavného režimu na čele s obávaným vodcom Pol Potom sa stala hlavne inteligencia, cudzinci, všetci tí, ktorí nosili okuliare (okuliare boli znak inteligencie), kňazi, učitelia, ale aj malé deti. Tie boli

• Pagoda obetiam režimu Červených Kmérov v Choeung Ek blízko Phnom Penhu

pre Pol Pota postrachom novej budúcej pomsty za svojich rodičov, preto sa zbavoval vo veľkom aj ich, a to metódami, ktoré je len ťažké opísať. O brutalite tohto režimu vypovedajú polia smrti Choeung Ek, vzdialené len 10 kilometrov severne od hlavného mesta krajiny. Dozvedáme sa tu všetky detaily tohto krutého obdobia a nechce sa nám veriť, že tak ochotný a priateľský národ, ktorý tu žije, musel v minulosti podstúpiť toľké utrpenie. Spomienkovému komplexu Choeung Ek dominuje v strede majestátna pagoda pokoja, kde našlo posledný odpočinok 8000 obetí, ktorých lebky tu boli po identifikácii prenesené z masových hrobov v blízkom okolí. Súčasťou expozície je aj múzeum genocídy a tajnej polície Tuol Sleng, ktoré sa detailne venuje obetiam, ale aj osudom spolupracovníkov obávaného revolucionára a niekdajšieho predsedu komunistickej strany Kambodže Pol Pota. Ten sa po potlačení jeho režimu vietnamskou armádou v roku 1978 až do konca života v roku 1998 skrýval a vyhýbal spravodlivému súdnemu procesu. Krajina sa počas Pol Potovho režimu dostala do nepredstaviteľnej situácie. Okrem obyvateľstva boli zničené cesty, školy, nemocnice, neexistovali peniaze a nefungovala tu žiadna ekonomika.

• Budova väznice v Phnom Penh kde prebiehali vypočúvania a mučenia nepriateľov Pol Potovho režimu

Panovník s českým vzdelaním sa teší veľkej obľube i napriek rozbítenému cestám a chudobe v krajine

Našťastie dnešná Kambodža má už za sebou temné obdobie vlády Červených Kmérov. Od roku 1985 tu vládne Kambodžská ľudová strana, na čele s premiérom. Formálne je od roku 2004 hlavou krajiny kráľ Norodom Sihamoni. Zaujímavé bolo, že na hranici pri pohľade do našich pasov colník hrdo poznamenal „Môj kráľ študoval v Československu, vo Vašej krajine“. Ten v roku 1962 ešte ako malý princ odišiel so svojím otcom kráľom Norodomom Sihanoukom do Prahy, kde prežil detstvo, aby neskôr vyštudoval Akadémiu hudobných umení. V roku 1975 sa vrátil do vlasti a podporil tak odboj proti režimu Červených Kmérov. Kráľ Sihamoni má dnes 61 rokov a popri plynulej češtine, hovorí aj francúzsky, anglicky a rusky. Jeho schopnosti v roku 1993 ocenilo aj UNESCO, keď dostal ocenenie ambasadora kambodžskej kultúry vo svete.

Po dlhom dni strávenom na nezapomenutelných miestach sa spolu so zanieteným lokálnym moto-sprievodcom Habinom vraciame späť do Phnom Penhu, aby sme sa pripravili na ranný presun do mestečka Siam Reap na západe krajiny. Zavčasu ráno sadáme do rozbitého minibusu a tajne dúfame, že cesta bude v lepšom stave ako tá, ktorou sme sem prišli. Opak je však pravdou. Popri neuveriteľných nárazoch kolies autobusu do hlbokých jám v ceste sa táto pokračujúca do vnútrozemia takmer úplne stráca.

• Miestni obyvatelia si zarábajú na život zberom prázdnych nápojových plechoviek od cudzincov

Mení sa na poľnú cestu plnú hustého prachu v 40 stupňovej horúčave bežného kambodžského dňa. Dokopy 6 hodín cestujeme v priemere 40 kilometrovou rýchlosťou krajinou chudobných, ale usmiatejších a dobrosrdečných ľudí. Šofér nám vysvetľuje, že aj keď v ich životoch chýba materiálne bohatstvo západu, ich životy sú spokojné. Cítia sa šťastne, lebo už v krajine nie je vojna a mnohé veci, bez ktorých si my v Európe nevieme predstaviť život, sú pre nich neznáme. Pustá krajina bez akýchkoľvek lesných porastov ubieha veľmi pomaly, ale ja mám radosť, že sedím hneď vedľa vodiča mikrobusu. Od neho sa dozvedám, že Kambodža má okrem mnohých neslávnych prvenstiev na svete ešte ďalšie. Najviac odlesnená krajina sveta. Takmer všetky porasty tu boli vyrúbané čínskymi a vietnamskými spoločnosťami a drevo bolo odvezené do týchto krajín. Ďalším obrovským bohatstvom tejto krajiny je pramenitá pitná voda v severných, častokrát zamýňovaných častiach Kambodže, o ktorú je aj napriek tomu veľký záujem zo strany silnejších susedov.

• Strmé stúpanie až na vrchol jedného z chrámov komplexu Angkor v blízkosti mesta Siam Reap

Najväčší chrámový komplex sveta a hrdá súčasť histórie krajiny – Angkor Wat

Cesta do Siam Reap je za nami. Auto vďaka všadeprítomnému prachu zmenilo počas nekonečnej cesty svoju striebornú farbu na červeno-tehlovú. My sme ale radi, že sme vôbec šťastne docestovali. Konkrétne sme sa dostali až do oblasti najväčšieho chrámového komplexu na svete s názvom Angkor Wat vzdialeného približne 5 kilometrov od provinčného mesta Siam Reap. Jeho veľkosť nám hneď na začiatku doslova vyráža dych. Starobylé kráľovstvo Angkor, ktorého hlavný budhistický chrám Angkor Wat má Kambodža znázornený aj na svojej spomínanej vlajke je skratka skvostom medzi svetovými chrámami. A to nielen svojou rozlohou, ale aj stavbou plnou precíznych detailov. Aj keby sme mali k dispozícii päť celých dní, existuje len malá pravdepodobnosť, že si stihneme pozrieť čo i len štvrtinu tohto bohatého komplexu, na ktorý si nedovolil siahnúť ani deštruktívny režim Červe-

ných Kmérov. Medzi najväčšie a aj najviac navštevovanejšie chrámy komplexu patrí Angkor Wat a Bayon. Nejde tu však len o chrámy. Táto oblasť je najnavštevovanejšia turistická destinácia celej Kambodže a súkromná vietnamská firma, ktorá si celý tento UNESCO komplex prenajala od kambodžskej vlády na 20 rokov zrejme zacítila príležitosť obrovského zisku plynúceho zo vstupného.

• Budúcnosť dnešnej Kambodže – deti, ktoré stihajú popri škole predávať suveníry turistom a pritom ovládajú niekoľko jazykov

Mimo toho je ale treba uznať, že v prípade Angkoru ide o naozaj jedinečné stavby, ktoré zrejme nikde vo svete v takomto rozsahu nemajú konkurenciu. Rozmýšľame nad schopnosťami ľudí, ktorí v 12. storočí tento komplex postavili bez akejkoľvek dnešnej modernej techniky. Ako v tom čase dokázali premiestňovať tak veľké kamenné bloky a odkiaľ vlastne sú keď nikde naokolo nič také nenájdete? Aj keď sme na tieto otázky nedostali pri prehliadke Angkoru odpoveď, odchádzame plní dojemov z tejto doslova zázračnej oblasti. Úsmev na perách nám vždy vyčaria lokálne deti, ktoré už od svojich šiestich rokov ponúkajú turistom rôzne spomienkové predmety. Okrem angličtiny, ktorú majú vo svojom veku na veľmi vysokej úrovni nechýba v ich jazykovej výbave ani ruština, nemčina či francúzština. Možno aj toto je súčasť známeho tvrdenia, že menej je niekedy viac. Že malé deti vyrastajúce vo veľmi zložitých podmienkach, ktoré si na školu zarábajú predajom suvenírov, si dokážu vzdelanie vážiť viac ako ktorékoľvek iné deti západných kultúr. Ak je to tak, potom som si istý, že túto zem napriek všetkému čaká veľmi spokojná budúcnosť.

Text a foto: Michal Staroň

• Najznámejší a najväčší z chrámov celého komplexu s názvom Angkor Wat

Petra Olšáková

TO FAKT?

Kadiaľ vedie vlastne hentá blbá cesta?

MLč!

Teším sa.

Kam? Do hluku a špiny veľkomesta?
...aha, malebná vieska nebesky pozemská.

Šibe ti?

Kukni aká je krásna!

To fakt? Uhní pozriem sa!

...a naozaj, už len pohľad na ňu,
pohládza moju dušu ošarpanú.

Nie potom ale tu a teraz.

Aj keď je vonku sneh a tuhý mráz,
malebný zvuk rodnej dediny
miluje ma a hreje,
len tak, bez modlitieb za viny.

ROZHOVOR*

Porobím si biku,
možno zriemim bežky
a potom dáke auto.

Zrieš veru, budeš mať a použiješ.

Na to predsa veci sú,
ale nie ľudia.

Pravda.

Je to skôr iba teória,
od ktorej sa samotná prax
už ďalej neodvíja.

Ešte daku "čajku" a mám šeko.

Načo ti je ďalší vták?

Počkaj, teraz ťa idem citovať:
„mám doma vykastrovaného kocúra,
ako náhradu za toho zdochnutého,
ktorého mám tiež veľmi rád.“

Hej ty tam!

Cítiš tiež ten "smrad"?

Nuž hej veru, je to tak.

Z tej jeho ľudskejši som sa stihol
už viackrát povracať.

Už nesvitne ráno

Katarína Devečková

venujem Mirovi Ilanovskému

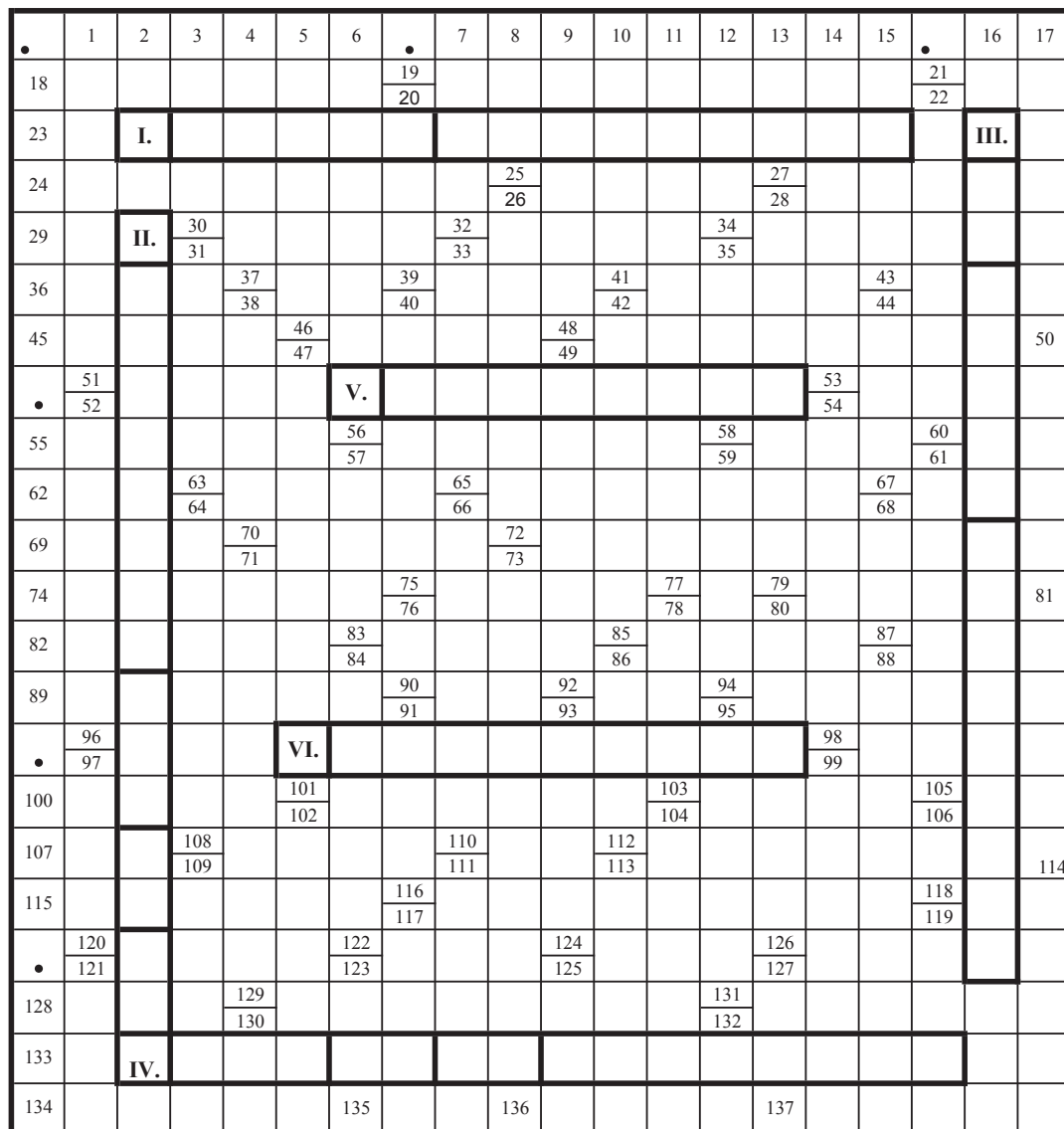
Videla som
kopat' na cimiteri hrob.
Hlinený, tmavý hrob.

Už nesvitne ráno
a nezapadne deň.
Už budeš v ňom snívať
predčasný večný sen.

Domček
s muškátami
na prahu dediny,
na stene visiacy
obrázok rodinný.
Ešte ho láskou zateplíš
a nové šaty dať...

...ešte sa prebudiť,
ešte raz objat' vás.

Videla som slzu
plačúcu na tvári.
Počula som smútok
v porubskom chotári.

TAJNIČKA

VÝROK čínskeho filozofa
/jeho meno je súčasťou tajničky/

- 1- jeden z denníkov tlače
- 2- Rekomando pošt. označ.
- 3- staročas. zámeno i Anka
- 4- menová jednotka v Západnej Samoe
- 5- zhotovila oblek
- 6- rýchlo upečené hov. mäso
- 7- typ Fiata
- 8- pojem duše u st. Egypťanov
- 9- vstup autom
- 10- auto rusky
- 11- niekoľko buričov, vzbúrencov
- 12- rieka v Rusku
- 13- západočeské mesto
- 14- mesto nerestí
- 15- symptom predch. záchvatu
- 16- kyslík ch.zn.
- 17- letením zide dolu
- 18- vyhynulý európsky cicavec
- 19- unáhli sa česky
- 20- ruka stratila „r“
- 21- odborový zväz
- 22- bočný výhonok rastliny
- 23- polomer mat. ozn.
- 24- lyžiarske stredisko v našej obci
- 25- druh tropických mravcov
- 26- v minulosti nočný strážnik v obci
- 27- obalené tabletky i druh cukríkov

- 28- krčma v Taliansku
- 29- volt zn.
- 30- biele liturg. rúcho kňaza
- 31- pohorie medzi Európou a Áziou
- 32- idol, model, dekor
- 33- cisárovna v Rakúsko-uhorsku i zn. cukríkov
- 34- miestnosť na úpravu zovňajšku i Wc angl.
- 35- predložka so 7. pádom
- 36- značka slaných tyčínok
- 37- a iné
- 38- rímsky boh lásky
- 39- park
- 40- ale
- 41- hovorím ekavským nárečím
- 42- oslovujem v 3. osobe
- 43- druhí
- 44- loping hovor. skráť.
- 45- švajčiarska rieka
- 46- fér, férové jednanie angl.
- 47- kyslá čerešňa
- 48- bol si ubytovaný
- 49- nový odsek v knihe
- 50- trpasličí kmeň v Afrike
- 51- spoločenská hra i vznešená pani
- 52- upadala napr. vinica bez dokonalej opateri
- 53- nariadenie pri pluhu
- 54- muž. meno Gašpar česky
- 55- les polámaný víchricou
- 56- balamutil, uvádzal do omylu
- 57- ruská rieka
- 58- rukopis skr.
- 59- zabiják

- 60- ŠPU okr. D. Kubín
- 61- nerozhodný športový výsledok
- 62- uložená suma skr.
- 63- slovná pomoc
- 64- auto zn. Audi hovor.
- 65- schopná, rúča, vie ovládať viac činností
- 66- francúzske žen. meno
- 67- zvierací rev
- 68- nikol ch. zn.
- 69- ako básn.
- 70- časové obdobie
- 71- malinovka
- 72- starobou je tvár zvráskavená, vplyvom počasia je pôda, skala ale i tkanina.... Slovo sa začína na navr... a nie zvr....
- 73- chorobne zvýšená pohlavná vzrušivosť žien česky
- 74- chem. arom. uhľovodík používaný pri výrobe liečiv i k „fatovaniu“. Pozor! Prehodené sú 2 písmená navzájom.
- 75- vnemový pocit
- 76- giga ozn.
- 77- elektrický prúd ozn. jedn. i 5000 rímsky
- 78- jednofarebnosť tkaniny
- 79- hasme smäd
- 80- ozdobné dekoratívne svietidlo
- 81- cudzokrajný dravý vták
- 82- drankal, zobral hovor.
- 83- španielsky maliar, grafik, portrétista
- 84- plačeme, nariekame básn.
- 85- vyhla sa napr. rane, úderu
- 86- rieka v Peru
- 87- izolačná lepenka

- 88- cudzie ženské meno i cudzie mužské meno
- 89- živočích, živočíšny tvor zool.
- 90- ŠPZ okr. Nové Mesto nad Váhom
- 91- hranica lekár.
- 92- byť v súlade s módou
- 93- strelbou skol' zvieria
- 94- ukrojil
- 95- očistil od prachu
- 96- dcéra kráľa Kadma
- 97- titul španielskeho muža
- 98- zn. osobných ruských áut
- 99- udalosť, zážitok ale i mozgová 50
- 100- americký herec D....
- 101- dvorček prsnej bradavky i kruh okolo Mesiaca
- 102- ľahká leská tkanina na letné šaty
- 103- ŠPZ okr. Trnava a Pezinok
- 104- bulhársky koňak /brandy/, vinny destilát
- 105- kód štátu Nepál
- 106- posledné písmeno abecedy
- 107- citosl. bolesti i radosti
- 108- mater, tradičné označenie univerzity
- 109- v športe rýchly protiútok /tiež brejk/
- 110- molybdén ch.zn.
- 111- odev miništrantov i laikov /biely/
- 112- prekroji, prepíli
- 113- veľká priehrada na rieke Nil hovor.
- 114- mohla i odvážna
- 115- spí
- 116- vojenská zastaralá jazda
- 117- prvok chôdze
- 118- majstrovstvá sveta
- 119- ženské meno
- 120- potriasaj
- 121- spadnutie na zem
- 122- odpadová časť z kmeňa stromu
- 123- kód Etiópie
- 124- kožušina z mladých tuleňov /krátke i/
- 125- ŠPZ okr. Nové Zámky
- 126- miesim cesto náreč.
- 127- zväz žien
- 128- americký spisovateľ
- 129- termín v lat. prevedení
- 130- čínske ženské meno
- 131- zmaže utieraním
- 132- astát ch. zn.
- 133- citosl. údivu
- 134- okrasný ozdobný prvok
- 135- pojem duše u st. Egypťanov
- 136- egyptská bohynia vojny
- 137- vstupná brána do pagody /tiež apadana/.

v riadkoch:

v 3.

- medzi I. a III. tajn. označ. parkoviska
- napravo od III. tajn. označ. pre liter
- 21. – za tajn. IV. kód Holandska

v stĺpcoch:

v 3.

- medzi I. a II. fosfor ch. zn.
- pod IV. energia ozn.
- 19. – pod tajn. III. občan ázijsk. národa

Pomôcky :

ANAT, ELKE, ANTÝP, IČA, INO, LISTER, NYMFOMANIE, TALA, TOULEN

Pozor !

V križovke nie sú dodržané dĺžne!

TAJNIČKA z č. 81:

..... lásku k sebe, v rodine, k priateľom a známym, toleranciu a ohľaduplnosť k všetkým okolo seba

Pavel Staroň

Futbalisti hodnotili rok 2014

Za vysokej účasti (73%) sa stretli v piatok 23. januára 2015 na výročnom rokovaní futbalisti, tréneri, funkcionári a priaznivci futbalu. Hodnotiaca správa, ktorú predniesol predseda FO ŠK Závažná Poruba Pavel Beťko nezaznamenala len bilanciu výsledkov futbalových stretnutí všetkých mužstiev. Hodnotila aj tréningovú disciplínu, úspechy, prehry a príčiny, skóre, umiestnenia v tabuľkách, žlté, červené karty, nasadenie hráčov, rozhodovanie rozhodcov...Hovorila aj o ďalšom zveľaďovaní športového areálu, brigádnickej činnosti pri údržbe ihriska a jeho prevádzke. Futbalisti poďakovali predchádzajúcemu vedeniu obce, ako aj všetkým sponzorom, čo pomohli a pomáhajú porubskému futbalu.

Vo všetkých kategóriách potom vyhlásili najúspešnejších futbalistov za rok 2014. Najlepším futbalistom roka 2014 sa stal Matej Beťko. Stretnutie futbalového oddielu ŠK vyústilo do predsavzatia všetkých štyroch mužstiev: „V novom roku budeme hrať futbal srdcom. Pre radosť a potešenie hráčov, fanúšikov i funkcionárov.“ Športu zdar, futbalu zvlášť!

Reprezentovali nás v Trnave

Kvalitné výkony, dobrá nálada a vynikajúca divácka kulisa naplnili 7.3.2015 halu v Trnave na 19. ročníku Festivalu pohybových skladieb.

23 klubov Slovenska, Čiech a Maďarska, celkovo viac ako 400 účastníkov, ktorí sa predstavili v 45 pohybových skladbách. Rozhodcovský zbor každú skladbu ohodnotil podľa stanovených kritérií a zaradil ju do zlatej, striebornej a bronzovej úrovne. Naše dievčatá gymnastky predstavili na festivale dve pohybové skladby a odniesli si bronzové medaily. Prezencie pohybových skladieb v podaní súťažiacich v 5-tich vekových kategóriách od detí predškolského veku až po seniorov mali vynikajúcu úroveň a nás teší, že k pestrej palete pohybu sme prispeli aj my.

text i foto: Iveta Beťková

Najúspešnejší futbalisti

• Mladší žiaci: zľava: Jakub Antoška 2. miesto, Matúš Kubeš 3. miesto, Mojmír Mikuš 1. miesto

• Starší žiaci: zľava: Sebo Kuzma 2. miesto, Luka Hladký 1. miesto, Jakub Piatka 3. miesto

• Dorast: zľava: Lukáš Kubeš 2. miesto, Roman Perašin 1. miesto, Peter Ilavský 3. miesto

• Dospelí: zľava: Michal Dunaj 3. miesto, Patrik Perašin 2. miesto, Matej Beťko 1. miesto

• Najlepšia futbalistka Cindy Hladká

Odštartovala futbalová jar

Odštartovala nám odvetná jarná časť futbalového ročníka 2014/2015 s cieľom pohybovať sa naďalej v popredí tabuľky. Chceme ponaháňať dvoch najväčších aspirantov na postup, ktorými sú Liptovská Štiavnica a Tvrdošín. Jarnú prípravu začali futbalisti „A“ mužstva, už v polovici januára. Príprava prebehla podľa predstáv trénera a vedenia klubu v domácich podmienkach. Z pohľadu odchodov bol pohyb v mužstve minimálny. Do Tatranu Liptovský Mikuláš sa vrátil len Peter Moravčík. Naopak po dlhodobom zranení by mal byť posilou Filip Legerský. Do mužstva sa vrátili z Dúbravy Miro Droppa a Jakub Oláh a po dlhšej dobe aj Martin Budvesel. V pláne bolo odohrať 9 prípravných stretnutí, v ktorých dostal príležitosť každý zo širokého kádra. Mužstvo prehralo s Námestovom 5:1 a so Šuranmi 4:3. Víťazstvami potešili v dueloch s Bobrovcom 5:4, Palúdzkou 8:2, s U19 Tatranu LM 4:2, so Štrbou 4:0 a s Bešenovou 4:1. Zápas s Turčianskou Štiavnicou a Liptovským Hrádkom sa hrali po uzávierke tohto čísla. V prípravných stretnutiach dostali šancu aj naši dorastenci Peter Ilavský, Alex Lauko a Lukáš Kubeš. Skúsenosti z týchto zápasov veríme, že využijú hlavne v zápasoch dorastu. Dlhodobým cieľom výboru FO oddielu je výchova vlastných odchovancov a tak veríme, že návrat Mira Droppu aj k vedeniu dorastencov, bude ďalšou vzpruhou pre tento mladý kolektív. Víťazstvami tešíť sami seba, rodičov a priaznivcov chcú aj naše žiacke družstvá. V jesennej časti nás všetkých spoločne opäť potešil väčší záujem vás priaznivcov. Očakávame, že tento záujem si ponecháte aj v tejto jarnej časti a opäť sa budeme môcť spoločne tešiť z dobrého futbalu.

Pavel Šarašin, ml.

Memoriál Milana Jurečku sa vydaril

Lyžiarsky klub Opalisko Závažná Poruba pripravil 3. kolo Pohára Liptova ako Memoriál Milana Jurečku. 14. februára 2015 sa na trať obrovského slalomu vo Fajke postavila viac ako stovka pretekárov. Od baby kategórie po ročník 1944. Zima rozprávková, snehové podmienky ideálne, trate postavené perfektne a precízna organizácia. Takto možno popísať tieto lyžiarske preteky. Viac o pretekároch a organizátoroch, ako aj o výsledkoch sa dozviete na stránke www.lkopalisko.sk

-dm-

Náš karneval

Zima je pre deti

Viac na www.zavaznaporuba.sk

Ako by to bolo, keby sa fašiangy skončili bez karnevalovej zábavy. Deti, rodičia i učitelia si obliekli masky a spolu si v prestrojení zatancovali a zabavili. V sobotu 14. februára 2015 sa sála kultúrneho domu v Závažnej Porube premenila na miesto radostnej zábavy a relaxu. Tanečníkom sa podával teplý čaj a občerstvenie zabezpečila mamina špajza. Karneval bol taký, ako má byť. Najkarnevalovitejší.

Jazda ohňa na Opalisku

Počasiu prišlo a tak nevídanú atrakciu mohli sledovať vo večerných hodinách piatok 6. marca 2015 nielen v Závažnej Porube, ale aj na Podbrezinách. Ski Opalisko v spolupráci s PEPE Ski a snowboard school pripravili fakľový sprievod lyžiarov a snowboardistov po celej dĺžke zjazdovky na svahoch Opaliska. Jedinečnú formáciu s fakľami predviedlo 8 inštruktorov lyžiarskej školy PEPE ski a 137 vyznávačov tohto športu.

text i foto: Katarína Piatková

Zima už balí

• Už dvíha hlavu prvá snežienka z ľadovej zemskej kôry. Foto: Mgr. Katarína Migalová

Ples v kultúrnom dome

foto: dm-

Zima je biela

